

VÕRU VALLA TEATAJA

NR 5 (56)

2. NOVEMBER 2006

HIND 5 KROONI

Võru vald läbi 15 tegevusaasta

19. detsembril 2006a täitub Võru vallal 15 aastat omavalitsusliku haldusüksuse õigustes. Selle aja sisse on jäänud palju põnevaid, murrangulisi ja isegi šokeerivaid sündmusi, mis otseselt või kaudselt on puudutanud kogu elanikkonda. Olulisemad neist: rahareform, maa- ja omandireform, erastamine, liitumine Euroopa Liidu ja NATO-ga. Kõik need sündmused on jälje jätnud ka Võru valla tegemistesse.

Kohaliku omavalitsuse ülesandeks on kohaliku elu küsimuste iseseisev ja lõplik otsustamine ning korraldamine. Riik on andnud vallale suure otsustamisvabaduse, samas aga ka palju kohustusi ja vastutust.

Positiivsed muutused

Kuidas Võru vald nendel pöördelistel aegadel hakkama on saanud? Ühest vastust sellele küsimusele ei ole. On palju kordaminekuid ja samas ka täitmata eesmärgid.

Ikka on jätkunud aktiivseid ja arukaid inimesi, kes on olnud nõus kandideerima kohalikel valimistel. Tänu sellele on Võru vallal olnud aastaid tugev volikogu. Hästitöötav volikogu on valla arenguks väga oluline. See annab kindlustunde vallavalitsusele, allasutustele, ettevõtjatele ja elanikele. Kõige rohkem rõõmustab, et vallarahva elujärg on paranenud. Selle tõestuseks on üksikisiku tulumaksu laekumise kiire kasv, toimetulekutoetuse saajate arvu vähenemine (250-lt perelt 32 perele). Tööpuudus on asendunud kvalifitseeritud tööjõupuudusega. Järjest rohkem väljastame ehituslubasid, menetlemisel on 21 detailplaneeringut, mille tulemusena on tekkimas valda üle 200 elamuehituskruundi.

Võru vallal on kehtiv arengukava 2008.aastani. Koosta-

Georg Ruuda.

misel on valla üldplaneering. Need dokumendid määravad valla arengu põhisuunad. Oleme otsustanud, et säilitame olemasoleva haridusasutuste võrgu, renoveerime ja võimaluse korral laiendame olemasolevaid (Puiga põhikool ja lasteaed). Kiiresti on arenenud Võrumaa kutsehariduskeskus Väimelas, olles kujunenud kogu piirkonna arvestatavaks haridusasutuseks. Kiiduväärset tööd on teinud mittetulundussektor: Navi, Tagaküla, Parksepa ja Puiga seltside kordaminekutest on kohalikud elanikud palju võitnud.

Eraldi äramärgimist väärib volikogu liikme Helgi Noormetsa tegevus ajalehtoimetajana, kodukaunistamise ühenduse, ansambli ja reisiklubi eestvedajana.

Kahe viimase aastaga on rajatud üle kahe kilomeetri tolmuvalu teid, valminud on Võru-Parksepa kergliiklustee. Projekteerimisel on Võru linnast Verijärveni suunduv maantee koos kergliiklustee ja välisvalgustusega, mis oluliselt muudab Kose aleviku ilmet. Selle eest tänu Kagu Teedevalitsusele!

Probleemid ja mured

Ikka ja jälle kerkib üles Võru linna ja valla ühinemise otstarbekuse arutelu. Eestis on palju positiivseid näiteid ühinemis-

te kohta. Ühinenud on ka kaks maakonnakeskust ümbritseva vallaga (Rapla ja Jõhvi). Kaldun siiski arvama, et ühinedes Võru linnaga võib vald kaotajaks jääda. Teades Võru linna investeringute vajadusi koolimajade ja tänavate remondiks, on oht, et investeeringud koonduksid linnale. Vaevalt, et ühises omavalitsuses oleksime saanud teha omavahendite arvelt kahemiljonilise remondi Parksepa keskkoolis.

Paraku on vallas ka eluvaldkondi, millega rahul olla ei saa. Suurimad valupunktid on ühisveevärgi ja valla teede seisukord. Investeeringud teedevõrku on kolme aastaga kolmekordistunud, kuid vajadused on veelgi suuremad.

Projekteerimisel on Puiga põhikooli spordihoone ja järgmisel aastal alustatakse Puiga lasteaia juurdeehituse projekteerimisega. Paraku ei julge lubada kindlaid tähtaegu ehitamise osas, kuna ehitushindade järsk tõus teeb ettevaatlikuks.

Teravalt on päevakorda tõusnud hooldekodu ehitamise vajadus. Inimeste arv, kes seda teenust vajavad, järjest suureneb.

Omaette probleemiks on endiste aiandite piirkondade infrastruktuur. Puuduvad ühisveevärk, tänavavalgustus ja ka teed on kehvasti seisukorras. Vald oma rahaliste võimalustega siin suurt korda saata ei jõua. Lootused on euronahad.

Täna kõiki endisi ja praegusi volikogu liikmeid, vallavalitsuse ja valla allasutuste töötajaid, kes oma igapäevase tööga on kaasa aidanud Võru valla heale käekäigule.

Soovin vallaelanikele edu ja õnne! Üheskoos muudame elu paremaks.

GEORG RUUDA, vallavanem

Lugupeetud vallaelanikud!

Aeg on möödunud imekiiresti ja taas on tulemas koduvalla sünnipäev. Juba viieteistkümmes! 19. detsembril 1991 võttis tollane vallavanem Kersti Vosman Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimehelt Arnold Rüütli vastu tunnistuse, millel tekst:

Käesolev tunnistus on välja antud

Võru maakonna

VÕRU VALLALE

selle kohta, et 19. detsembrist 1991 kinnitati tema omavalitsuslik staatus ning Võru vald astus omavalitsusliku haldusüksuse õigustesse.

Juubelisünnipäeva tähistamine toimub 1. detsembril algusega kell 17 kultuurimajas Kannel. Vallaelanikel, kes soovivad üritusest osa võtta, palutakse endast teatada valla registripidajale (Kaili Pariots) telefonil 782 1576 hiljemalt 25. novembriks.

Võru Vallavolikogu

Võru Vallavalitsus

Tänati teenekaid eakaid

Rahvusvahelise eakate päeva puhul tänasid Võru Vallavalitsus ja valla pensionäride nõukogu järgmisi valla eakaid:

Puigal 30. septembril

Ludvig Raudsepp – pikaajalise õppejõutöö ja aktiivse osavõtu eest kodukoha kultuurielus.

Sale Vare – kauaaegse tulemusrikka töö eest Kolepi segakoori dirigendina.

Adelein Rauba, Ilme Elsaar, Laine ja Olev Ott – pikaajalise aktiivse osavõtu eest Kolepi segakoori tööst.

Voldemar Pihho – aktiivse ja toetava osavõtu eest valla reisiklubi tegevusest.

Pildil on (vasakult) Olev Ott (Laine Ott oli haige), Ludvig Raudsepp, Ilme Elsaar, Sale Vare, Adelein Rauba ja Voldemar Pihho. Kenade inimestega koos soovis pildile jääda ka pensionäride nõukogu esinaine Helgi Noormets (keskel)

Parksepa 1. oktoobril

Linda Teppo – aktiivsuse ja abivalmiduse eest August Teppo mälestuse jäädvustamisel ja seoses juubeliga.

Aarend Kabun – koduvalla ajalehe toetamise eest kaunite luuletustega.

Asta Hirv – kauaaegse tulemusliku pedagoogitöö eest ja seoses juubeliga.

Virge Hallik, Laine Laht, Silvi Himma, Veera Lõhmus, Aasa Haug ja Linda Onno – abivalmiduse ja aktiivsuse eest eakate ürituste korraldamisel.

Valla asutuste ja firmade juhid! Eakate päev on sobiv koht oma endistele töötajatele veelkordse tänu avaldamiseks. Kasutage seda võimalust!

Volikogu olulisemad otsused

13. septembril 2006

* Kuulati üle vaadet Puiga põhikooli õppekasvatustööst (ettekandjad direktor Mart Märdin, õppeala juhataja Maia Popman)

* Toimus lisaelarve II lugemine ja vastuvõtmine (lisaelarve avaldatud eelmises lehenumbri).

* Kinnitati sotsiaal- ja teravishoiukomisjoni otsused.

* Arutleti võimaluse üle muuta juhtimisskeemi Puiga lasteaia ja Puiga põhikoolis. Minneid otsuseid vastu ei võetud.

* Valimiskogusse presidendi valimiseks valiti Võru valla esindajaks volikogu esimees Priit Süüden.

11. oktoobril 2006

* Võru valla arengukava otsustati täiendada järgmistepunktidega:

Punkt 3.1 – alustada Puiga lasteaia juurdeehituse projekterimist aastal 2007.

Punkt 3.9 – leida sobiv asukoht hooldekodule ja koostöös naaberomavalitsustega ette valmistada hooldekodu projekteerimine ja ehitamine (täpsem informatsioon valla koduleheküljel www.voruvall.ee).

* Seoses Väimela tervisekeskuse kohviku ruumide ümberehitamisega arstipunktiks otsustati kohvikule kuulunud inventar anda üle MTÜ Lauumänguselts Kunglale.

* Kinnitati sotsiaal- ja teravishoiukomisjoni otsused.

* Kuulati üle vaadet Parksepa keskkooli õppekasvatustööst

(ettekandjad direktor Ilmar Kesselmann, õppeala juhatajad Anneli Plado ja Lea Kabur ning huvijuht Krista Kütt).

* Vallavanem Georg Ruuda tutvustas 22.09.2006.a Maa-ametilt vastuskirja meiepoolsetele seisukohtadele seoses 11 maatüki munitsipaalomandisse taotlemisega.

Maa-amet on pidanud võimalikuks arvestada ka valla huvidega ja nende poolt ei taotleta riigi omandisse:

1) valla koolidele enne 1940. a 6. juulit kuulunud maid, kokku 4 maatükki (Rammuli 29, Tammi, Jaani kooli ja mtk. nr 4);

Samas on Maa-amet soovitud mtk 6 (Väimela alevik, ca 1,7 ha, elamumaa) jätmist täies ulatuses riigi omandisse ning kahe maatüki – „Viisu” (Võrumõisa küla, ca 17 ha) ja mtk nr 1 (Kose alevik, ca 8 ha) jätmist poolles ulatuses riigi omandisse.

Võru Vallavalitsus on seisukohal, et saavutatud kompromisslahendus on vallale soodne ja valla huve arvestav ning teeb ettepaneku:

1. Nõustuda Maa-ameti ettepanekuga maade munitsipaliseerimise osas ja mitte taotleda mtk nr 6 ja mtk nr 1 ning „Viisu” poolles ulatuses munitsipaalomandisse.

Nimetatud maaüksuste sihtotstarveteks on käesoleval ajal „elamumaa” ja üldlevinud seisukoht on, et elamuehitus ei kuulu kohaliku omavalitsuse ülesannete hulka (KOKS § 6), seega oleks mõistlik nõustuda Maa-ameti kompromissettepanekuga.

Heino Kuusik: „Arvan, et olen õnnelik inimene.”

18ndal oktoobrikuu päeval tähistas teenekas majandijuht, pedagoog, põllumees, kauaaegne meie valla volikogu esimees ja suure perekonna pea Heino Kuusik oma 75. juubelit. Juubelleised päevad on teadagi millised, seepärast tuli juubelijutuks leida aeg, kui enamik õnnitlajaid-austajaid oma külastused oli ära teinud ja ka oma perega koos olnud.

Juubelid on elu verstapostid, kus tavaliselt peatutakse ja vaadatakse tagasi. Seda tegi ka äsjane juubilar, rõhutades, et erinevad sündmused ja eluetapid lasevad end paigutada kolme rõõmu alla.

Esimene rõõm

Heino Kuusik: „Jäin oma juubeliga rahule. Tulid kokku toredad ja head inimesed, kellega koos töötatud, muresid ja rõõme jagatud ning kelle südamlikud õnnitlused tegid selle päeva rõõmsaks. Koos nendega sain heita pilgu tagasi 50 aasta pikkusele töömehetele. Olen kõik oma juubelid pidanud Väimelas alates 1948. aastast. See oli aasta, kui tulin Väimelasse õppima. 15. mail 1961 suunati mind siia direktoriks. Sellel postil olin 1992. aastani. Siis tuli taas Eesti Vabariik, tekkis Võru vald ja minust sai volikogu esimees aastani 2002. Mul on rõõm jälgida oma õpilase ja järglase Priit Süüdeni tegemisi, kes nii majandijuhi-na kui volikogu esimehena on tublilt hakkama saanud. Hea meel on vaadata ka Mart Timmi ettevõtmisi, kelle põllumehe-

tee on samuti Väimelast alguse saanud.”

Teine rõõm

Kui tulin 1948. a sügisel Väimelasse koolipoisiks, laius praeguste hoonete asemel maisipõld. 1961. a tulles olid olemas juba peahoone ja esimene ühiselamu. Õpilaste arvu maksimum oli minu ajal 450 (+ 400 kaugõppijat), tehnikum oli pidevalt Eesti kolme parema hulgas nii õpitulemuste kui spordisaavutuste poolest. Praegu ulatub õpilaste arv tuhandeni. Ja siit minu teine rõõm – Väimela elab ja on täis noori õpiahimulisi inimesi. On korras majad, suuresti paranenud õpingimused ja Väimela rahvas on saanud juurde nii vajalikke töökohti. Direktor Tanel Linnus on osanud koolist teha Eesti kutseharidussüsteemi lipulaeva.

Minu kooliaeg möödus von Löweni aegses vanas mõisahoones. Praegu on olemas projekt nii vana lossi kui ka sellega piirnevate teiste vanade mõisahoonete renoveerimiseks. Plaanis on konserveerida ka Matussaare kabel ja pumbata mudast tühjaks Alajärv. Kui see kõik saab tehtud, tahaksin tegijatele pärja kaela panna. Väimela 600aastane ajalugu on kindlasti väärt, et ta säiliks meie järeltulevatele põlvetele.

Kolmas rõõm

Iga inimese elus on kõige tähtsam koht tema kodu. Mina rajasin oma kodu Väimelasse. Oli mitmeid võimalusi minna

tööle ja elama mujale, kuid olen jäänud siia ja ei ole seda kunagi kahetsenud. Mul on tore abikaasa, kolm last, viis lapselast ja isegi üks lapselapselaps. Oma kogemuste põhjal tahaksin öelda endast noorematele – hoidke oma perekonda ja lähedasi. Vanaduses tuleb see mitmekordselt tagasi. Juubelisündmuste ilusaim hetk oli minu jaoks noorema poja õnnitlus mulle laste nimel. See oli mu kõrvadele kauneim muusika.

Täna kõik, kes mind sellel päeval õnnitluste ja heade soovidega meele pidasid! Omalt poolt soovin kõigile rõõmu tööst ja oma lähedastest! Ilusat sügist! Edu ja kordaminekuid ka Võru vallale, kel samuti varsti juubel tulemas!

Juubilaril on möödunud nüüd kolm esimest töövaba aastat. Kuidas need on läinud?

„Kahetsen, et ma ei tulnud varem töölt ära,” vastab Heino Kuusik. „Soovitsin ka noorematel mõelda selle peale, et meeste pensioniiga kipub Eestimaal lühikeseks jääma. See on aga elu, mida on lõpuks võimalik elada iseenda jaoks. Mulle meeldib, et võin tõusta, millal tahan, teha, mida tahan ja suhelda, kellega tahan. Tunnen ennast hästi ja tahan kokkuvõtteks öelda, et olen õnnelik inimene. Ka vanemas eas on omad rõõmud, need on vaid vaja üles leida.”

Elurõõmu, head tervist ja päikeselist sügist soovivad Heino Kuusikule ka vallarahvas ja valla ajaleht.

Fotol arstipunkti välisruumid ja tuli uued läikivad ruumid.

Foto AIGAR KALK

Väimela arstipunkt sai ilusad uued ruumid

Remondi- ja ümberehitustööd Väimela tervisekeskuse endistes kohvikuruumides on lõppenud ja arstipunkt asub haigeid uues kohas vastu võtma **esmaspäeval, 6. novembril**. Pereaarst Valentina Kesper ütles, et seoses telefoni- ja internetiühenduste paigaldamisega ja muude kolimisprobleemidega arstipunkt suletud 1.–3. novembrini. Vältimatu vajaduse korral tuleks nendel päevadel pöörduda kiirabisse. Arstipunkti vastuvõtuajad jäävad endiseks. Suur tänu vallavalitsusele ja volikogule, kes

selle otsuse vastu võtsid! Arstiabi vajavatele inimestele on see suur kergendus (bussipeatus ligidal), samuti meditsiinitöötajatele, kes saavad ometi kord tänapäeva nõuetele vastavad töötingimused. Nii et aitäh!

Lugupeetud haiged! Esmakordselt uues kohas asuvat arstipunkti külastades võiks küll lilleõie kaasa võtta!

HELGI NOORMETS,
ka staažikas patsient

Kaks südamlikku pidupäeva

Rahvusvahelise eakate päeva tähistamine sai alguse 1999. aastal. Pikapeale on seda päeva hakatud pidama oluliseks tähtpäevaks. Meie vallas on kujunenud traditsiooniks kaks pidupäeva – üks Puigal, teine Parksepal. Mõlemal pool anti teenekatele eakatele üle vallavalitsuse ja pensionäride

nõukogu tänukirjad, mõlemal pool toimusid kontserdid, näitused ja oli kaetud kohvilaud. Puigal esinesid naisansambel Vana-Koiolast ja oma valla Vanamuudu, Parksepal Puuetega Inimeste Koja ansambel ja noored Parksepa Piigad. Õnnitlomas käis taas Riigikogu liikmeks

saanud Elmar Truu, oli nunnunäitus ja istikuid müüs Roheline Aed.

Hea eakaaslane! Need päevad väärivad osavõttu. Kohtumiseni järgmisel aastal!

Valla pensionäride nõukogu

Kultuuritöötajad otsustasid

16. oktoobril kogunes valla kultuuritöötajate aktiiv (rahvamajade juhatajad Külli Vijard ja Hugo Prants, kultuurikomisjoni liige Kersti Kattai, seltside ja MTÜ-de esindaja Inge Vill ja valla hariduse ja kultuuri peaspetsialist Siir Konksi), kes otsustas:

* Ka kultuuritöötajatele (ringijuhid, rahvamajade-raama-

tukogude juhatajad) võiksid toimuda vallajuhtide vastuvõtud. Näiteks seoses suuremate üritustega.

* Kaks korda aastas peaksid toimuma ülevallalised üritused. Otsustati, et vastlapäeva korraldab Puiga, perepäeva Parksepa rahvamaja.

* Otsustati koostada valla

kultuuriürituste koondplaan (kalender).

* Leiti, et valla eelarvest palka saavate kultuuritöötajate taastamine vajaks analüüsi, alates abipersonalist ja ringijuhtidest, et rohkem väärtustada nende kõigi tööd.

Selle aasta õpetajate päeval

Valla hariduse ja kultuuri peaspetsialist Siiri Konksi rääkis, et seda päeva tähistati koos Võru linnaga juba kolmandat korda. Toimunud on see ikka nii, et linn ja vald on koos tellinud teatrietenduse, mida õpetajad on vaatama palutud. Sel aastal oli selleks Vanemuise etendus „Vabamõtleja”. Ent järgmisel aastal kavatsetakse korraldada üri-

tus omaette ühes valla haridus- asutuses ja paluda osa võtma ka kutseharidussüsteemi pedagoogid. Ning ka eakad õpetajad, kes teatrietendusele sel aastal ei pääsenud (kohti ei jätkunud). Ent viimastele korraldas südamliku päeva staažikate õpetajate selts Astra (esinaine Vaike Pajupuu), kus olid külalisteks maavanem Ülo Tulik, linnavolikogu esimees

Tõnu Anton ja kontserdikavas esinejateks lasteaias mudilased (Sõmerpalu), noored tantsijad (Hopser), laulusolist Paul Kalda ja Viitina meesansambel.

Aga koolides võtsid sel päeval juhtimise oma kätte õpilased! Ja päev ei olnud kusagil igav ega sündmustevaene!

Aasta õppija on meie vallast

Tõsi, mis tõsi! Kõrge tunnustus, mis anti välja täiskasvanud õppija nädala raames, omistati sel aastal Võru vallas Vagula külas elavale Luule Metslale (46). Eeskujuks, mis väärib järgimist, ehk – õppida ei ole kunagi hilja!

Luule Metsla peres on neli last ja abikaasa, kelle tervis ei luba täisjõuga töötada. Luule töökohaks on lasteaed Päkapi. Kool, kus ta praegu omandab teist kõrgharidust, on Mainori Kõrgkool. Aga laskem tublil õppijal endal jutustada, kuidas ta tööaja ja pere kõrvalt nii kõrge tunnustuseni jõudis.

„Meie pere elab Vagula külas Savi talus juba viiendat põlve”, rääkis Luule. „Minu koolitee algas Võru 1. keskkoolis, millele järgnes tollane Eesti Põllumajandusakadeemia. Selle lõpetasin 1984. a majanduse erialal. Ent aeg on edasi läinud ja sotsialismiaegse majandusharidusega ei ole enam eriti palju ette võtta. Nii otsustasin eelmisel aastal asuda Mainoris edasi õppima rakenduspsühholoogiaga. Senini on mul läinud hästi, sest olen saanud stipendiumi (seda maksatakse meil ainult kahele inimesele). Eksamil majanduse alustest, olin üks vähestest, kes sai hindaks väga hea. Meil on tore kursusejuhataja Anita Kikas ja väga sõbralik ning üksteist toetav kursus. Aasta õppija nimetus tuli

Luule Metsla, kel teine kõrgharidus omandamisel.

mulle suure üllatusena. Arvasin, et esitajaks oli kursusejuhataja Anita. Suur tänu talle selle eest! See, et su pingutusi on märgatud, annab jõudu edasiseks. Kaks aastat peab ju veel vastu pidama. Täna ka oma peret abi ja mõistmise eest, sest ei ole ju normaalne, kui ema jõuab koolist koju alles kell üheksa õhtul.

Mul on tublid lapsed. Vanim, Ott (23), õpib kutsehariduskeskuses infotehnoloogiat ja õpetab juba ise arvutitundmist Sõmerpalu põhikoolis. Merlin (19) õpib Viljandi Kultuuriakadeemias dzäss-popmuusikat ja mängib saksofoni. Sirlu (13) õpib veel Võru 1. põhikoolis ja huvitub käsitööst ning lilleseadest. Pesamuna Märt (12) õpib muusikakoolis trompetit, mängib juba orkestris ja laulab kolmes poistekooris.

On muidugi tore, kui lastel on mitmekülgsed huvid, ent teiselt poolt on olnud aegu, kui minu miinimumalgast läks kohe pool laste ringidest osavõtutasudeks. Minu oma õppeaastas on 22 000 krooni, nii et pidin võtma õppelaenu.

Minu hobideks on olnud käsitöö, eriti lapitehnika ja kaltsuvaibad. Et pere oleks terve, otsustasin hakata tegelema mesilastega. Praegu on meil kuus peret, nii et mett ei pea ostma. Oleme võtnud ka keeleõppele vene rahvusest perede lapsi. Nad olid Tallinnast ja enamik üsnagi rikastest peredest, kuid kohanesid maaelu ja meie lastega üsnagi hästi.

Talu suurus on 12,5 ha. Varem pidasime ka loomi, kuid praeguse koormuse juures enam hästi ei jõua. On ainult koerad ja kassid.

Ka vallarahvas ja valla ajaleht õnnitlevad meie valla esimest aasta õppijat ja soovivad visadust, vastupidamist ja head tervist võiduka lõpuni! Et kahe aasta pärast võiks mõni asutus juba huvi tunda kahekordse kõrgharidusega tubli naise töөлövõtmise vastu. Näiteks personalijuhiks.

Luule Metslaga ajas juttu
HELGI NOORMETS

Suve viimased reisirid

6. ja 7. septembril rändas reisiklubi Põhja-Eestis, täpsemalt mööda Ida-Virumaad. Küllasti Avinurme laastutööstust (ja kauplust), Kuremäe kloostrit, Mäetaguse ja Kalvi mõisat, Purtse kindlust ja Valaste juga. Esimene päev lõppes Toila sanatooriumis, kus kenad väikesed majad pakkusid meeldivat õõbimisvõimalust ja kus soovijad said ära proovida Toila termid, s. o veekeskuse, kus olid igasugused saunad, dušid ja muud veemõnused. Hommikul pakuti väga korralikku hommikusööki (oli tuusiku hinna sees).

Teisel päeval sõitis meiega

kaasa kohalik giid Anneli, kes tutvustas Toila parki ja meie esimese presidendi Konstantin Pätsi suveresidentsi asukohta. Kauris loss hävis Teise maailmasõja päevil, taastada seda ei kavatseta. Praegu on lossi asukohas muru, lilled ja purskkaev.

Enamikule meie hulgast oli esmakordne käik Sinimägedele. Paiga väga huvitavast ajaloost teeme ehk juttu mõnes järgmises lehes. Omaaegne kuulus Narva-Jõesuu kuurort võrattu liivarannaga on hakanud üleminekuastate raskustest välja rabelema. 40a juubelit oli seal just tähistanud omaaegne põllu-

majandustöötajate sanatoorium. Peamaja ette oli uhke välisasein ehitatud. Elu edasiminekuks oli muidugi tuntavam Narvas, mis sellest, et Kreenholm pidi taas ähvardama suure töötajate koondamisega.

Aga Mustvees käisime kalapoes!

Palamuse laat toimus nädal aega varem kui tavaliselt. Ent rahvast – nii ostjaid kui müüjaid – oli ikka oi kui palju! Tagasiteel käisime Elistvere loomapargis.

Ja see päris viimane sõit sai tehtud 28. oktoobril Lindora laadale.

Mihkel Järveoja, Markus Puusepp, Timo Sild. Eesti esimesed orienteerumise maailmameistrid

Erakogu

Meie valla noored orienteeruvad maailma ja Euroopa tipus

Eesti meeskond on maailmameister! See kõlab päris uskumatult, vaatamata spordialale. Eesti meesjuunioride kuldne teatejooks sel aastal Leedus Druskininkais oli ootamatult kõigile, isegi rahvusvahelisele orienteerujate perele. Ja tore üllatus vallarahvale, sest üks võiduka meeskonna liikmetest on tuntud orienteerujate perest (isa Sixten ja ema Sarmite Sild) pärit 18aastane Timo Sild. Juuniorid on kuni 20aastased. Noorematest pääsevad sellesse seltskonda ainult kõige andekamad. Teatejooksule startis 61 kolmeliikmelist võistkonda. Igal etapil tuli läbida kümme kilomeetrit. Maastik oli hea läbitavusega, mis tähendas väga kõrget tempot. Teist vahetust jooksnu Timo tõstis Eesti teiseks ja Tabina poiss Markus Puusepp vormistas selle võiduks. Teiseks jäänud Rootsi kaotas tervelt 1.39!

Eestlaste tundeid kirjeldab ajakirjas Orienteeruja Vallo Vaher: „Kui nägime Markust esimesena viimase punkti poole liikumas, algas meie leeris pidu! Sõnadega ei ole võimalik kirjeldada seda tunnet, kui kolm sini-must-valgete lippudega noormeest finiši poole liikusid. Väga uhke oli sel momendil olla treener ja võtta vastu orienteerumise suurriikide õnnitlusi!”

Vahetult enne juunioride

MM-i võistlesid Eesti noored Sloveenias noorte EM-il, kus võistlejate vanuseks on 16 ja 18 aastat. Siin tuli tavarajal H 16 klassis Euroopa meistriks Lauri Sild. Suurepäraselt läks ka teatejooksus, kus Lauri tõi viimases vahetuses Eesti pronksmedalile! Seni ei ole eestlased EM-il veel medalile jõudnud. Timo, kes oli äsja saabunud Austraaliast, kus ta terve aasta õppis, ei olnud veel jõudnud korralikult aklimatiseeruda ja oli seetõttu pisut ebastabiilses vormis. Ent tavarajal tuli igati soliidne 13. koht.

Sprindis lisas Lauri oma eespool märgitud tulemustele väga tubli 5. koha.

„Tunne, mida oma võitu kuuldes tundsin, oli midagi erakordset”, kommenteerib Lauri oma esinemist tavarajal. Maailmameister Timo märgib aga, et Mihkli (Mihkel Järveoja Põlvast) ja Markusega finiši poole joostes oli väga võimas tunne: teoks oli saanud midagi võimatut!

Lauri, Timo ja nende treener ja ema, endine tipporienteeruja Sarmite Sild olid palutud vallavanem Georg Ruuda vastuvõttule, kes ka edukat peret õnnitles ja andis vallavalitsuse poolt üle preemiatšeki 10 000 kroonile. Ka vallarahva ja valla ajalehe poolt Timole ja Laurile õnne ja uueks hooajaks okas päkka!

Maadlejaneiu sai MMi kulla

Meie valla tüdruk, 15aastane Laura-Maria Lehiste (judoklubi REI liige), võitis Venemaal Tveris toimunud Usbeki rahvuslale kurašis kadettide MM-i kuldmedali. Tegu on väidetavalt maailma ühe vanima – üle 3000 aasta vana Idamaade maadluskunstiga, mis tõlkes tähendab õilsal teel eesmärgi saavutamist. See on judoelemente sisaldav püstimaadlus, mis Usbekistanis on väga populaarne. Kuraši rahvusvahelisel alaliidul on 74 liikmesriiki, neist 23 Euroopas. Laura-Maria, kes õpib Võru I põhikooli viimases klassis, arvas siiski, et põhialal judos EMi kuld on siiski tähtsam, kuigi ka Tveris oli uhke tunne poodiumil seista. Maailmameistriks tulnud eest-

Laura-Maria Lehiste.

lanna sai peale kuldmedali ka kauni idamaise rüü, see kingiti ainult võitjatele. Laura-Mariat õnnitlevad kõrge tiitli puhul ka vallarahvas ja valla ajaleht.

MTÜ Kodukotus Parksepa teatab

* 12. septembril toimunud MTÜ üldkoosolekul valiti uus juhatuse koosseis **Ülo Rinne, Peeter Haug, Hugo Prants, Taimi Tintso** ja **Helgi Noormets**. 19. septembril toimunud koosolekul jagati tööülesanded juhatuse liikmete vahel.

* Juhatus juurde moodustati alakomisjonid, kelle ülesandeks on aleviku elanike soovide ja ettepanekute ärakuulamine ja nende edastamine vastavatele instantsidele (vallajuhid, sotsiaaltöötajad, arenduse, info- ja hariduse ning kultuuri peaspetsialistid, noorsoopolitsei, politsei jne.).

Alakomisjonide juhtideks valiti:

Helgi Noormets – heakorralduskomisjon (785 0477, 5615 6234).

Pille Sõrmus – noortekomisjon (5669 5364).

Hugo Prants – ühisürituste komisjon (785 0484, 518 9662).

Elvi Jallai – sotsiaalkomisjon (785 0371, 5648 0937).

Komisjonides esimehed koondivad ise enda ümber toetava aktiivi ja koostavad tööplaani, need avaldame järgmises lehenumbri.

□ Otsustati korraldada heakorra hoogtööpäevak 21. sept. järveäärse parkmetsa korrastamiseks.

(Toimus ettenähtud kuupäeval).

Otsustati korraldada 22. nov. aleviku aktiivi päev (MTÜ liikmed, firmade ja asutuste esindajad, korteriühistute esimehed, alakomisjonide liikmed), kuhu paluda nii valla- kui ka maavalitsuse arenguosakonna esindajad. Aktiivi päeval kinnitada ja vastu võtta aleviku arengukava. Arengukava tegemisel planeerida tegevused kolmes osas:

1. Kohapealne ühisel jõul

21. septembril toimunud hoogtööpäevakul järve ääres sai tehtud ära päris palju tööd. MTÜ tänab osavõtjaid ja ei täna noori, kes kõige enam järveäärt kasutavad, aga appitulekut ei pidanud vajalikuks.

Foto HELGI NOORMETS

tehtav töö.

2. Eesmärgid, mille realiseerimiseks pöörduda vallavalitsuse poole.

3. Eesmärgid, mille realiseerimiseks püüda rahalist katet saada läbi projektide kirjutamise mitmesuguste fondidele.

Vallavalitsusepoolseid võimalusi selgitas koosolekust osa võtnud vallavanem Georg Ruuda. Neist olulisemad:

Joogivee kvaliteet peaks paranema a 2009. Veemajanduse arengukava on olemas valla koduleheküljel. Avaliku korruga on probleeme kõigis valla alevikes, kuid oma konstaablit ei ole õnnestunud saada. Prügimajanduse ümberkorraldamiseks ootame ettepanekuid MTÜ-lt.

MTÜ-poolsed ettepanekud valla arengukava ja 2007. a eelarve täiendamiseks olid järgmised:

□ Eraldada raha laste huvitegevuseringi käivitamiseks (koht Kanariku Kelder).

□ Võtta 2007. a eelarvesse plaatteede remont (bussipeatusest Tehnika 9 majani, lõik lasteaias värava taga ja plaattee Park-

sepalt koolimaja juurde).

□ Projekteerida korrastatud ala järve ääres laste mänguväljakuks.

□ Planeerida Karja tänava majade vaheline ala.

□ Ehitada varikatus Kanariku 7 (sotsiaalmaja) klubitegevuse ruumide välisukse kaitseks.

□ Aidata korrastada maha jäetud aiamaade ala (kaupluse kõrval) aleviku rahva kogunemisplatsiks.

□ Remontida terviseraja silad ja taastada valgustus.

□ Keskkonnaspetsialistil aidata leida alevikule biojätmete ladustamise koht (puulehed, toidujäätmed, umbrohi jne), konteinerid ohtlike jäätmete ja ehitusprahi paigaldamiseks.

Vallavalitsuselt MTÜ arvele eraldatud 6000 krooni kulutada järgmiselt:

□ Hoogtööpäevak (prügikotid, kindad, transport, lastele maiustused) – 500 krooni.

□ Aktiivi päev 22. nov – 1000 krooni.

□ Kanariku Keldri sisustuse täiendamine mängudega (koroona, male, kabe jne) – 2500 krooni.

□ Jõulukaunistuste muretsemine alevikule – 1500 krooni.

□ Istikute ostmine mälestuskivi juurde ja lauluväljakule – 500 krooni.

MTÜ heakorra alakomisjon tänab kõiki 21. sept. hoogtööpäevakust osavõtjaid! Töömaht oli küllalt suur.

Alakomisjon ei täna noori inimesi, kes on aktiivsemad järveäärse kasutajaid, kuid ei pidanud vajalikuks appi tulla.

MTÜ Kodukotus Parksepa juhatus

Järveäärse terviserada igatseb juba pikka aega remonti.

Foto HELGI NOORMETS

Valmis kunstmurukattega mänguväljak

Jalgpalliliidu kaasabil ja Kultuuriministeeriumi toetusel on Parksepa kKeskooli juurde valminud kunstmurukattega valgustatud minijalgpalliväljak kogumaksumusega 359 000 krooni, millest Võru valla osalus on 124 000 krooni, jalgpalliliidu osalus 125 000 krooni ja Kultuuriministeeriumil 110 000 krooni. Nimetatud väljak annab võimaluse harrastada nii jalgpalli, maahokit, käsipalli kui ka korvpalli ja seda ka hämaral ajal. Kunstmurukattega mänguväljak pikendab erinevate spordialade harrastamise hooaega võrreldes varasemaga. Saab mängida nii varakevadel kui hilissügisel.

AIGAR KALK,
abivallavanem

Foto KALEV PALO

Puiga külaaktiiv pidas nõu

Puiga küla aktiivi moodustavad Aktiivsete Puigalaste Seltsi liikmed ja aktiivsed külaelanikud. Koosolek peeti Rõuges, kus küllavanem Meelis Koppel andis ülevaate tehtud töödest. Arutati vajalikke muudatusi küla arengukavas ja kuulati loengut Külli Viitkinilt MTÜ-st Kodukant. Jutuks tuli võtta ka suveperioodil toimunud vandaalitsemine:

välja kistud lilled, istikud, lõhutud aknad, ümber aetud prügi-kastid jne.

Pingerida vajalikest töödest:

□ Teha kindlaks piirkonnad, mis vajavad täiendavaid valgustuspunkte.

□ Ühiskondliku tööna kor-

rastada tiigiümbrus (raiuada võsa, eemaldada haiged puud).

□ Puhastada Puiga tiik tal-

vel.

□ Korraldada ca kümnele

aktiivsemale inimesele koolitus naabrivalve rakendamiseks. Teha külast naabrivalve piirkond.

□ Parandada ja muuta arengukava kolme punkti osas (vaba aja veetmine, spordisaali ehitus, turvalisuse tõstmine, infrastruktuuri edendamine).

Külli Viitkin MTÜ-st Kodukant andis ülevaate Kodukandi tegemistest, õppepäevadest ja nendel osalemise vajalikkusest seoses projektide kirjutamisega.

Et külal on arengukava olemas, toetas vallavalitsus lisa-eelarvest Puiga külaseltsi laste mänguväljaku rajamisel 60 000 krooniga.

Uue aasta üritused Navi Külaseltsis

Juhatus on otsustanud 2007. aastal hakkama saada järgmiste üritustega:

17. veebruaril – vastlapäev

22. aprillil – jürituli

1. mail – volbriöö ja nõiajooks

Maikuu – puhkeõhtu. Eurovisiooni ühisvaatamine

2. juunil – meremiili jooks

23. juunil – jaaniõhtu

14. juulil – spordipäev, võistlused triatlonis

25. augustil – suvelõpupidu ja võistlused triatlonis

11. novembril – mardiohtu

25. novembril – kadriõhtu

22. detsembril – jõulupidu

Kungla Laulumänguseltsis toimub

24. veebruaril – Eesti Vabariigi 89. aastapäeva tähistamine

Maikuu – emadepäev

2. juunil – küla spordipäev

25. augustil – suvelõpupidu

25. detsembril – jõulupidu

Puiga Külaseltsi ja MTÜ Parksepa täpsemad plaanid avaldame järgmises lehenumbri.

Veel ühest ajalootähisest

1980.a Moskva olümpiamänge tähistati Väimelas oma spordiürituste sarjaga, mis koosnes 69 üritusest kokku 3099 osavõtjaga ja mille lõpetamise päeval istutati staadionile olümpiaüritusi meenutama jääv tammepuu.

26. mail 1980 avati mälestuskompleks kahele oma parimates eluaastates manalateele läinud õpetajale-treenerile – Bernhard Tragelile ja Mati Aavistule. Kompleks asub Väimela staadionil. Spordirahvas, kellel sinna kanti asja, võiks kaasa võtta küünla ja lilleõie.

REIN KAIV,

kauaaegne Väimela tehnikumi kehalise kasvatuse ala juhataja.

Raamat Kolepi segakoorist ja Kungla puhkpilliorkestrist

1. detsembriks peaks valmima raamat kahe Võru valla kollektiivi kohta, kes oma tegevusega on suutnud tulla läbi kolme sajandi. Kui keegi saab veel toetada mõne vana fotoga, oleksime tänulikud.

ÕIE LAANEKIVI ja HELGI NOORMETS

Parksepa kultuurielu suurjuubel

Pilk aastate taha

Härmandi talu lauda kivivundamendile ehitas tollane Võru MTJ 1956. aastal kontor-klubihooned, mis avati oktoobripühade ajal. 1960. aastal Võru EPT-sse tööle tulnud Ilmar Peedosaare initsiatiivil ja pooleldi ühiskondlikus korras ehitati lava jagu ruumi juurde ning tegelased ja pillid said omale eraldi ruumi. See klubihooned oli kultuurirahva käsutuses 1990ndate algusaastateni, mil ta seoses EPT laialiminekuga erakättesse läks. Käesoleval ajal kasutatakse Parksepa keskkooli ruume. 1983. aastal, seoses orkestri 105. juubeliga, valmis Heiti Kirves eestvõttel ja puhkpilliorkester Kungla pillimeeste kaasabil Parksepa laululava. 2004. a remonditi majas Kanariku 7 kelder ürituste korraldamiseks.

Parksepa klubi töötas ametiühingu alluvuses ja pakkus paljudele soovijatele isetegemise võimalusi. Ka said paljud peokülalastajad osa nauditavatest peoõhtutest. Aktiivse tegevuse saavutas klubitöö 1960ndatel aastatel, mil klubitööd juhtis ühiskondlikel alustel Elli Hanson. Sellest ajast on Parksepas olnud au sees rahvatants. Puhkpilliorkestrile uute pillide muretsemisega sai uue kvaliteedi puhkpillimuusika. Tänu meenutatakse klubijuhatajaid Ürgo Russakut, Silvi Vaherit, Hedi Loidi. Sel perioodil toimusid „kuumad peoõhtud“, kus kirgi kütsid üles klubi tantsoorkestrid Veenus, Lokis, Spekter, Mandariinid. Aastaid tegutsesid heal tasemel mees- ja naisansambel. 1970ndate aastate lõpus andsid puhkpilliorkestrile värvikust trummitüdrukud, rõõmu tundi näitekunstist. Aastaid korraldati laste nimepäevi. Lühiajaliselt on klubitööd juhtinud veel Reet Pedastsaar, Ulis Guth, Heli Kiviste, Valdeko Lepp, Irina Berg, Merike Paat ja Riina Laanelepp asendajana.

Kõigi nende aastate jooksul olid suureks toeks ametiühingukomitee esimehed Helju Kalme, Riho Pähn, Arvo Piir, samuti EPT juhatajad. 1990ndatest arenesid edasi puhkpillimuusika, rahvatants, rahvamuusika ja ansambli laul. Enam kui küm-

Hugo Prants tööhoos.

me aastat juhtis klubitööd Külli Meltsov, kelle juhendamisel sai uut hoogu käsitöö. Klubijuhataja Merike Marran koondas enda ümber kunstihuvilisi. Praegu juhib rahvamaja Hugo Prants.

Rahvamaja tänane päev

Parksepa rahvamaja (Võru EPT aü klubi järglasena) tähistab 4. novembril 2006 50. aasta juubelit. Rahvamaja kaheksas isetegevus- ja ühes huvialaringis osaleb praegu üle 100 huvilise. Pikaajalised traditsioonid ja rikkalik esinemiskogemus on puhkpilliorkestril Kungla ja segarahvatantsurühmal Tsua Sulatsõ. Järjest enam võivad oma esinemistega kuulajate-vaatajate poolehoidu ansambel Vannamuudu ja kapell Asjapuud. Parksepa keskkooli õpetajaid koondav tantsu- ja võimlemisrühm ning naisansambel tunnevad rõõmu igapäevase koolitöö kõrval oma harrastusega tegelemisest. Ollakse eeskujuks ja kultuurihuvi tekitajateks ka õpilastele. Nii on olnud mitmeid ühiseid ettevõtmisi folklooritraditsioonide jätkamiseks Parksepa KK õpilasi ühendava kapelliga.

Oma esinemisrepertuaaris on järjest enam tähelepanu folkloorile pööranud ka Väimelas tegutsev segaansambel. Oma harrastust saavad edasi arendada kunstihuvilised. Vastastikku rikastavad igapäevased töösuhted on Parksepa keskkooliga, mille ruume kasutame sügistalvisel ajal ürituste korraldamiseks. Jätkuvalt toimub rahvarohkeid pe-

reüritusi Parksepa lauluväljakul. Üha enam võidab populaarsust ürituste toimumiskohana Kanariku Kelder ja Parksepa-Väimela jalgrattatee. Vastastikku rikastavad kultuurisidemed on mitmete kultuuriasutuste, organisatsioonide ja ettevõtjatega, kes omapoolse abina on aidanud kaasa Parksepa rahvamaja korraldatavate ürituste õnnestumisele.

Sõbrad ja külalised

Meeldivad on ühised ettevõtmised Laheda valla Vana-Koiola kultuurimajaga, koostöös on loodud kultuurisidemed Läti Aluksne rajooni Trapene valla isetegevuslastega. Järjest enam kultuurikontakte on meie sõprusvalla Leisi vallaga Saaremaal. Jätkuvalt rikastavad suhted on Misso, Antsla, Haanja ja Lasva kultuuriasutustega. Suvel sai alguse koostöö Ollesummeri ja Olletoobri korraldajatega, Pintman Grupi, firmaga R.A.A.M. Palju toredaid ettevõtmisi on toimunud koostöös Puiga rahvamajaga, Navi ja Kungla külalaseltsidega. Poolehoidu on võitmas reisimuljete ja meisterdamisõhtud.

Käesoleval aastal on meile külakosti toonud Ervin Lillepea oma pojaga, ansambelid Kahtlane Sahin, Nööp, Sulatsõ, Seelikukütid, Reliikvia, Ungari folkloorigrupp Fordulo, mitmed lõõtsamängijad ja diskorid. Head huumorit ja lugusid elust enesest tõid Raimo Aas ja Margus Abel. Aastavahetusel ootavad ees kohutumised Ivo Linna, Anti Kamiste ja Aluksne muusikutega.

Sügav kummardus kõigile rahvamaja pillimängijatele, tant-sijatele, lauljatele, kiitus kõigile, kes on toonud meile muusikalist külakosti! Armas peoline, kes sa oled olnud külaliseks meie üritustel, kiida ka ennast, sest ilma sinuta poleks meie tegemistel mõtet. Suur tänu kõigile meie ürituste ja ettevõtmiste toetajatele!

Palju edu, head koostööd ja rõõmu kordaläinud ettevõtmistest ka järgmisel poolsajandil!

HUGO PRANTS,
Parksepa rahvamaja juhataja

Tänuks tehtu eest

Seoses Parksepa rahvamaja 50. aasta juubeliga tänatakse tehtu eest järgmisi ringijuhatajaid, isetegevuslasi, toetajaid ja endisi rahvamaja juhatajaid:

Võru Maavalitsuse tänukiri

Väino Repp, Eevi Jõgar, Helgi Noormets, Riho Pähn – kauaaegse tulemusliku tegevuse eest ringijuhatajateks.

Heino Vaher, Andres Sibul – pikaajalise aktiivse osavõtu eest rahvamaja ringide tööst.

Võru Vallavalitsuse tänukiri

Hugo Prants – aktiivse ja tulemusliku töö eest rahvamaja juhatajana.

Silja Otsar, Helle Liloson, Maire Kobin – eduka tegevuse eest ringijuhatajateks.

Aime Sulg, Leo Pallo, Toomas Repp, Kaja Mändik, Helgi Morrel – kauaaegse osavõtu eest rahvamaja ringide tegevusest.

Helju Kalme – abi ja toetuse eest omaaegse EPT klubi ringide tegevusele.

Parksepa rahvamaja tänukiri

Ene Lumi, Virve Rüütli, Sirje Hütt, Svetlana Hinn, Lembit Onno, Meelis Liivaoja, Liilia Visnapuu – abi ja toetuse eest rahvamaja ürituste korraldamisel.

Heiti Kirves, Inge Vill, Tõnis Kattai, Heino Tagel, Vahur Toom, Liia Asi, Tiiu Liloson – aktiivse osavõtu eest orkester Kungla ja kapell Asjapuude tegevusest.

Linda Ermel, Luule Veibri, Asta Kerra, Elvi Jallai, Aino Tamm, Valter Kala – ansambli Vannamuudu asutajaliikmed.

Talvi Onno – abi eest ansambel Vannamuudu tegevuse organiseerimisel.

Maia Anderson – kauaaegse osavõtu eest rahvatantsurühma Tsua Sulatsõ tegevusest.

Merike Marran, Külli Meltsov, Ulis Guth, Merike Paat, Riina Laanelepp, Hedi Loid, Heli Kiviste, Silvi Vaher, Valdeko Lepp – tegevuse eest rahvamaja juhatajana.

Tänu kõigile tegijatele ja kaasajutajatele!

Õnnitleme juubeli puhul!

Mina tuln valda tööle 2002. a augustikuus. Külli Meltsov (endine Parksepa rahvamaja juhataja) oli töösuhted vallaga lõpetanud ja üks mu esimesi töömuresid oligi uue rahvamaja juhataja leidmine. Pöördusime Viljandi Kultuurikolledži ja Tallinna Pedagoogikakooli poole, kuid tulutult. Rahvamaja ringid töötasid edasi, kuid suuremaid üritusi eriti ei toimunud. 2003. aasta sügisel pöördus Võrumaale tagasi Merike Marran, kavatsusega siia lõplikult peatuma jääda. Hea suhtlejana ja mitmesuguste huvidega inimesena oli ta nõus rahvamaja juhatajana n-ö kätt proovima. Mäletan, et tema esimene suurem ettevõtmine oli rahvatantsurühma Tsua Sulatsõ 25. a juubeli korraldamine. Ent hea koostöö saavutas ta ka teiste ringijuhatajatega. Käivitus näitering, kunstihuvilised said hakata omandama kirjakunsti saladusi. Toimusid mitmesugused üritused, mis taastasid inimeste kultuurihuvi. Merikese ajal said valmis ruumid Kanariku 7 keldrisse. Siis aga, seoses kõrgkooli lõpetamisega, viis elu Merikese pedagoogitööle Tallinna lähedale.

Praegune rahvamaja juhataja Hugo Prants vormistati tööle 1. veebruaril 2005. Arvan, et tal oli, kust alustada ja edasi liikuda. Rahvas võttis Hugo kui omakandi poisi hästi vastu. Eks see tegi talle ka alguse kergemaks. Praeguseks on Hugost saanud heas mõttes kultuuritöötaja, kes teeb palju, jõuab palju ja ka nõuab palju, nii endalt kui teistelt. Tema ettepanekud valla kultuurielu edasiseks arenguks on konstruktiivsed ja asjalikud, ka vallavalitsus on neid oma võimaluste piires püüdnud arvesta-

da ja toetada. On iseloomulik, et ta ei võitle kunagi oma isikliku heaolu, vaid ka oma kolleegide kultuuritöötajate eest, et neid ikka rohkem märgataks ja nende tegemisi väärtustataks. Oma töö võrdlemiseks teistega on Hugo loonud sidemed naabervaldade ja isegi Läti Vabariigi Trapene kultuurirahvaga.

Hugo tuleku üle on ehk kõige enam põhjust rõõmustamiseks olnud Parksepa noortel, sest nendele on peale kultuuriürituste korraldatud ka mitmesuguseid spordivõistlusi. Parksepa kene lauluväljak leidis üle mitme aja kogu suve agarat kasutamist.

Tänuilukud on abi ja tähelepanu eest ringijuhatajate, kellega plaanid-projektid ikka läbi arutatakse ja kelle õnnestunud ettevõtmisi märgatakse. Rahvamaja isetegevuslaste pere sai ühtekuuluvustunnet tunda jaanuarikuus kooli saalis ja augustikuus Haanjamehe talus vabas õhus.

Käesolevat juubelit on Hugo väga põhjalikult ette valmistanud. Täpsemalt – ettevalmistused algasid juba aasta tagasi ja eeldavad, et see juubel kujuneb tõeliseks suurjuubeliks.

Vallavalitsuse poolt tahaks Hugole tänu avaldada abi eest mitmesugustele valla üritustele! Peale kõige muu jõuab ta aidata korraldada veel ka valla ja maakonna korvpalliüritusi!

Vallavalitsuse ja volikogu poolt jätkuvad energiat, loominguilisi mõtteid ja visadust nii juhataja Hugole kui ka kõigile Parksepa rahvamaja isetegevuslastele! Ja palju häid vaatajaid-kuulajaid ka!

SIIRI KONKSI,
valla hariduse ja kultuuri peaspetsialist

Foto, kus on neli endist rahvamaja juhatajat: Irina Berg, Merike Paat, Reet Pedastsaar ja Heli Kiviste.

Erakogu

Parksepa rahvamaja pere 14. jaanuaril 2006. Pasunat puhub rahvamaja juhataja Hugo Prants.

Foto MAIDU JAASON

Parksepa rahvamaja ringidest

Puhkpilliorkester Kungla

1877.a asus Aleksandri valla vallakirjutaja ja Rammuli kooli koolmeistri ametikohale energiline, kogemustega ja ärksa vaimuga Jaan Häusler. Aastase töö tulemusena õnnestus tal 1878.a asutada 14-liikmeline Väimela valla pasunakoor. 1885.a lahkus Häusler Väimelast, andes dirigendikepi kõige andekamale mängijale Mihkel Pihlale, kes juhatas orkestrit edukalt kuni 1910.aastani, mil orkester lagunes. A 1918-1923 tegutses see- ga keelpillide orkester Mihkel Tigase juhtimisel. 1924.-1934.a mängis orkester mitme dirigendi juhtimisel tõusude ja mõõnadena kuni Vello Repp pillimehed taas kokku kogus..

Orkester on rahvamaja va-

nim kollektiiv. Praeguses koosseisus on 30 mängijat, neist noori 14. Proovid toimuvad esmaspäeviti, noortele ka pühapäeval. Orkestril on olemas lipp, vapp, embleem, esinemisülkonnad ja rohelised suvesärgid. Proovideks toob mängijad kohale oma buss, mis kõrge ead tõttu küll vist enam kaua vastu ei pea. Peale proovide on vaja sõita ka esinemistele, mida aastas on kuni 30. Orkester kaunistab oma mänguga kõiki vallas toimuvaid pidulikumaid sündmusi (vabariigi aastapäev, koolide lõpuaktused jm tähtpäevad). On traditsioon tähistada orkestri juubeleid iga viie aasta tagant (esimene – 100 a juubel – toimus a 1978).

Orkester on viimastel aastatel ikka välja mänginud I kategoo-

ria ja I kategooriani on jõudnud juba ka noorteorkester.

Dirigent, juhendaja, manager on Väino Repp. Koos isaga on nad orkestri ees seisnud 72 aastat.

Kapell Asjapuud

15. veebruaril 1999 tulid kokku Võrumaal Tagakülas Alarebo talus viis mänguhuvilist ja otustasid hakata kapellina mängima. Kuna varem oli osalejatel muusikaga kokkupuuteid olnud, siis läks algus ilma suuremate viiperusteta. Repertuaaris on eesti rahvamuusikat ja populaarseid rahvalikke laule. Esinemisi on olnud alates sünnipäevadest ja perekondlikest koosviibimistest kuni kontsertesinemisteni. Kõik

mängijad on iseõppijad ja ilma muusikalise hariduseta, kui mitte arvestada osalemist rahvamuusikaalastel täienduskursustel. Pillid on mängijatel ise ostetud. Kaugem kontserdireis on olnud Soome Vabariiki. Põhiline tegevus toimub Parksepa rahvamaja egiidi all, iganädalased proovid toimuvad Alarebo talus. Praeguseks on kapelli koosseisus kuus mängijat. Juhendab Riho Pähn.

Segarühm Tsuaa Sulatsõ

Kui omaaegses EPT-s sooviti isetegevuse hoogustamist, võttis Eevi Jõgar oma kanda rahvatantsurühma. 1978. aastal tuldi esimest korda kokku. Tol ajal oli asjast huvitatud inimeste arv küllaltki suur: osa võttis 18 tantsijat.

Tänaseks on käidud esinemas Võru folkloorifestivalil, laulu- ja tantsupidudel, rahvatantsurühmade ülevaatusel. Oma tantsuoskust on käidud

proovile panemas ka väljaspool Eestit, näiteks Etioopias ENSV kultuuripäevadel, üheksa korda Europeadiil, lisaks veel Soomes, Venemaal, Lätis, Saksamaal, Prantsusmaal, Hispaanias, Itaalias, Šveitsis.

Praegu käib rahvatantsu harjutamas kaheksa paari, et esindada Võru valda juba järgmistel tantsuüritustel.

Juhendab Eevi Jõgar.

Rahvamaja naisrahvatantsurühm

Rühm alustas 2002.a sügisel. Tantsivad põhiliselt Parksepa KK töötajad. Tantsitakse autori-, line- ja folkloorseid tantse.

Naisrühma esmaesinemine toimus 2002.a detsembris Parksepa aleviku jõulukuuse tulede süütamise üritusel, kus esitati tants "Päkapikula". Oleme osalenud paljudel üritustel oma koolis, erinevates valdades ja

Orkester Kungla. Trummi taga istub dirigent Väino Repp.

Kapell Asjapuud. Juhendaja Riho mängib akordioni.

Fotod MAIDU JAASON

Võru linnas. Esinetud on folkloorsete tantsudega Kunglas kookandipäeval, Haanjamehe talus, Võru folkloorifestivalil, laste folklooripäeval kultuurimajas Kannel, 2003.a etenduses "Kevadlilled muinasmaal". Esinetud on koos oma kooli laste ja Osula rahvatantsurühmadega.

Populaarsust kogub *line*tants. 2006.a kevadel aitasime kaasa Guinnessi rekordi püstitamisele Pärnus Sassi tallis. Kevadeks õppisime võimlemiskava "Koidusära" ja osalesime III Kalevi mängude võimlemispeol.

Soovime oma tegevusega innustada ka lapsi tegelema tantsu ja võimlemisega.

Juhendaja Helle Liloson.

Ansambel Vannamuudu

1999.a külastasime Soomes sõprusvalda Vehmaad. Võtsime kaasa ka mõned pillid, et soomlastele eesti lugusid mängida. Kui kodus tegime reisist kokkuvõtteid, tekkis mõte, et nii pillimehi kui ka lauljaid oleks vaja juurde võtta. Soovijaid leidis kümnekond. Kontrabassi võttis oma hoolde Valter Kala, kannelt mängis Enno Kalme, akordioni Helgi Noormets. Tervislikel põhjustel on olnud lahkumisi, kuid põhikoosseis on püsinud tänaseni. Iseseisvaid kontserte on antud Soomes Vehmaas, Laitilas ja Saaremaal Leisis ning Salme kultuurimajas. samuti oma maakonnas. Esinemisi on hooaja vältel tavaliselt paarikümne ringis.

Aastal 2006, seitsmeaastase tegevuse järel, on ansambel 14-liikmeline. See on üksteist lauljat ja kolm pillimeest saateansamblina.

Nii Võrumaa kui ka Lõuna-Eesti vokaalansamblite ülevaadtustel on ansambel kolmel viimasel aastal olnud edukas, tulles oma grupis võitjaks.

Vallavalitsuse toel on muretsatud mitu komplekti esinemisriideid ja on ka prooviruum valdamajas. Kollektiiv on sõbralik ja ühtehoidev ning täis tahtmist edasi tegutseda.

Juhendaja Helgi Noormets.

Rahvamaja naisansambel

Naisansamblisse kuuluvad Park-

Õpetajate naisansambel.

Ansambel Vannamuudu. Fotolt puuduvad pillimehed.

Segarahvatantsurühm Tsuaa-Sulatsõ.

sepa kooli õpetajad ja koolitõetajad. Oleme vahelduva eduga laulnud mitu aastat. Rahvamaja tiiva alla tulime siiski alles 2005. a sügisel.

Ansambli põhieesmärk on meeldiva ühise musitseerimisvõimaluse ja hea meeleolu loomine. Põhiliselt pikkadel vahetundidel toimuvad lauluproovid on mõnusaks vahelduseks pingelisele koolitööle.

Esinetud on rahvamaja ja kooli erinevatel üritustel. Eriliselt sooja vastuvõtu sai ansambel

kooli juubelpidustustel 2005.a oktoobris. Võrumaa ansamblite päeval 2006.a saavutatud esikoht andis võimaluse osaleda Lõuna-Eesti ansamblite konkursil.

Ansambli juhendab Silja Otsar.

Ansambel Laanelill

Ansambel Laanelill hakkas tegetsema 2003.a sügisel. Tegelikult oli kavatsus taas kokku kutsuda see koosseis, kes tegutses Väimela sovhoostehnikumi

Laste folkloorirühm.

Folkloorirühm Laanelill.

Line-tantsijad.

päevil (1978-1985).

Juhtus aga nii, et sellest koosseisust on praegu alles ainult kaks lauljat. Eelmisel kevadel kutsusime ka mõned mehed ja nii tekkis segaansambel, kellega esinesime ka folkloorifestivalil. Sel kevadel õpitud kavas osalesid ka lapsed ja tulemus oli veelgi huvitavam. Tulevikus tahame kindlasti jät-

kata folkloorilainel, aga samas ka õppida klassikalist naisansambli repertuaari, mis on nõudlikum ja aitab hoida taset.

Juhendaja Maire Kobin.

Lastekapelli juhendab Ene Lumi.

Fotod MAIDU JAASON

Heli Kiviste, klubi juhataja aastatel 1985 – 1987

Minu põhitöökoht oli maaparanduses, klubiga tegelesin kohakaaslasena ja seda rohkem sügisel-talvel. Tegutsesid puhkpilliorkester (Väino Repp), rahvatantsurühm (Eevi Jõgar), liikumisrühmad (Karin Kiviste), näitering (Tiina Ivask), naisansambel (Merike Paat, hiljem Maire Kobin) ja poisteansamblid (nooremad ja vanemad). Poisteansamblites laulsid Andres Määr, Priit Lätik, Urmas Paidre, Jüri Pallo, Peeter Škepast, Jaak Jaakson, Enno Vaher ja Niilo Peedosaar.

1987.a liikumisrühmade ülevaatusel Võrus tulid tüdrukud esikohale, Lõuna-Eesti piirkonnas III kohale. Edukalt laulsid ansamblid EPT-de ülevaatusel. Saadi mitu auhinnalist kohta.

Õppisime ära kaks näidendit. „Kalevi kojutulekuga” käisime Võrus ülevaatusel. Parima saunanaise osatäitjana märgiti ära Ere Tarkus, teised tegelased olid Juku Vaher, Heli Haak, Jüri Pallo, Tiina Ivask ja Andres Torn.

Laululaval esinesid suvel Estonia estraadiansambel, ansambel MTJ, ansambel Suveniir jt. Klubis käis esinemas Ivo Linna.

Noortele toimusid diskoõhtud. Meil käis esinemas ka Armido Allas, kelle viis endaga merepõhja Estonia. Rajooni esimene videodisko toimus ka meie klubis. Diskorid olid Toomas ja Urmas Palover. Vanematele inimestele tegime klubis teeõhtuid, kus esinesid omad isetegevuslased. Jaaniõhtud tegime ka ikka omal jõul.

Rahvast ja eriti noori tuli igale üritusele kokku väga palju. Korda aitasid pidada EPT rahvamalevlased.

Klubil oli ka oma rahaline plaan, mis tuli täita. See suurenes igal aastal. Olime noored ja suutsime palju.

Tollased pillimehed. Taga (vasakult) Enno Vaher, Kaie Zupsman, ?, Aigar Puksand, ?. Ees Jüri Pallo, Taso Vahtra ja Jaak Jaakson. Erakogu

Rahvamaja kohta arvati

Parksepa noored: Tunneme puudust kohast, kus õhtuti saaks koos käia. Meie arvame, et see koht võiks olla Kanariku Kelder, kus saaks lauamänge mängida ja üldse noorteüritusi korraldada.

Pered: On väga hea, et toimub pidevalt üritusi, kuhu saab tulla koos lastega. Eriti suvel oli järve ääres lastele palju rõõmu, kui külas käis Freddy, kui näidati koeri ja tuletõrjeauto laskis vahtu. Aitäh Hugole!

Eakam rahvas: Meie üritused võiksid ka rahvamaja tööplaanis olla. Saaksime üksteist toetada.

Ringijuhid: Tunneme esmakordselt, et veame üht vankrit. Et oleme kollektiiv. Jätkame ka edaspidi samamoodi.

Klubitegevusest Parksepal aastakümneid tagasi

Pärast tööletulekut tollasesse Väimela kooli liitusin ka klubi isetegevuslastega 1960. aasta alguses. Eestvedajaks (isegei ei mäleta, kas ta ka klubi juhataja nime kandis) oli äsja EPA lõpetanud ja EPT-sse tööle suunatud Elli Hanson. Mida aga kindlasti mäletan, oli see, et kõike tehti ühiskondlikus korras. Asutusepoolne tugi oli abi esinemisriiete muretsemisel ja buss, kui vaja oli kuhugi sõita.

Tegelesin alul ansamblitega. Kõrval on sellest ajast foto, kus rivis seisvast kaheksast mehest on kuuest saanud juba manalamehed. 1961. aasta alul üritasime Elliga kokku saada rahvatantsurühma. Esimese kutse peale tulid mõned tüdrukud ja vist kolm poissi, kes lihtsalt tahtsid teada, mis nalja siin tegema hakatakse. Ent olime visad! Päriskiiiresti täienesime kaheksa paari ja 1962. a rajooni isetegevuse ülevaatusel olime juba arvestatav rühm. Suurim edu saatis meid

Vasakult Endel Seene, Kalju Vaindlo, Kalju Hirv, Erich Jahu, Friedrich Lukats, Endel Tamm ja Karl-Martin Ader.

Erakogu

aga 1963. aastal, kui ühel tantsupeo eelisel ülevaatusel jäime heas mõttes silma Rahvaloomingu Maja tantsuosakonna juhatajale Heino Aassalule (muide, ka tema puhkab juba mitmendat aastat Metsakalmistul). Tollal komplekteeriti igal aastal tugevamate isetegevuskollektiividest kontsertbrigaad, kes nädal aega esines Moskvas Rahvama-

janduse Saavutuste Näitusel n-ö oma vabariiki populariseerides.

Mäletan, et koos meiega olid tollases brigaadis Tartu Kõrgemate Koolide Lõpetanute Meeskoor, helilooja Enn Oja oma naisansambliga ja üks rahvapilliorkester, kelle nime ei mäleta. Enamik meist oli Moskvas esmakordselt, nii et muljed olid vägevad. Arvatavasti esine-

sime rahuldaval tasemel, mis koju jõudes hakkas tähendama esinemiskutseid küll Eesti, küll Läti, Leedu ja isegi Pihkva oblasti mitmesugustele pidustustele. Tekkisid sõpruskollektiivid, kasutasime repertuaari laiendamiseks välislektoreid, tähistasime kollektiivi tähtpäevi. Koosseis täienes, teatud perioodi töötasime isegi kahe rühmaga.

Omaette peatüki moodustavad kostüümid. Esimesel tegevusaastal tuli neid pidevalt käia kusagilt laenamas. Siis, tänu pearaamatupidaja Jaan Kitsiku tutvustele pangas, saime bürookraatlikest finantsseadustest hoolimata osta tumesinist villast kangast, millest õmblesime setu naise kostüümid. Höberahade asemele riputasime keti otsa rahareformiga käibelt kõrvaldatud metallmündid. Mäletan, et ühel koolinoorte tantsupeol kõndis mu taga ikka kamp poisikesi, veendumaks, et ega seal keti otsas ometi jäätiseraha ole!

Pikapeale saime komplekti Rapla kostüüme, valged Setu riided ja lõpuks ka ehtsad Leedu rahvariided. Neid sai käidud Kaunases tellimas. Viimastega on seotud teine märkimisväärsem õnnestumine kollektiivi ajaloos. 1967. a läbisime edukalt üleliidulise festivali kunstilise isetegevuse kõik eelvoorud ja lõppvooruse esinemise eest Estonia kontserdilaval, kus esitasime kauni leedu „Pulmatantsu“, saime üleliidulise I kategooria diplomi ja laureaadi nimetuse. Mäletan, et Võrumaal olime ainukesed, kes nii kõrge tunnustuse said.

Ühest tollasest sündmusest veel. 1962. a hukkus mootorrattaavariis meie rühma liige Märt Kõiver. Ainukese poja kaotusest vapustatud ema soovis teda matta kiriklikult. Meie seisime rahvariietes Märdi kirstu juu-

res, kui teda ära saadeti ja hiljem laulsime naisansambliga tema kalmul (juhataasin ka seda ansamblit). Järgmisel päeval sain kutse parteikomiteesse, kus tehti vali noomitus n-ö kiriklike matuste organiseerimise eest. Kõne all oli olnud ka töökohalt vallandamine, kuid leidis inimene, kes minu kaitseks julges välja astuda.

Möödusid aastad ja töökorraldus EPT-s, kus järjest enam oli kaugeid objekte, mis noormeestel raskendas proovidel käimist, hakkas väsitama. Samuti töötin-gimused. EPT klubis näidati tollal mitu korda nädalas filme, mis meile tähendas enne proovi ruumide koristamist pärast seansi lõppu. Minu töökoormus koolis suurenes ja nii lõpetasin täiskasvanute rahvatantsuga tegelemise seitsmekümnealdate alguses. Koolis lastega jätkasin veel päris pikka aega.

Tollase hooga klubitegevuse eelduseks oli oma asutuse rahva ühtekuuluvustunne. Peale isetegevuslaste jätkus tegijaid ka spordile (omaaegsed kuulsad EPT suusamehed ja motomehed-krossisõitjad!), käidi teatris ja ekskursioonidel. Televisiooreid veel ei olnud, arvan, et väiksem oli ka inimeste tööpinge. Oli tegijaid, oli vaatajaid. Praegu napib tihti viimaseid, millest on kahju.

EPT rahvatantsukollektiivi tegevuse kohta andis Rahvaloomingu Maja välja raamatukese (autor selle loo kirjutaja), materjalid (kroonika, auhinnad jne) on säilitatud Võrumaa Muuseumis.

HELGI NOORMETS,
EPT rahvatantsukollektiivi juht
aastatel 1961–1971.

Rahvatantsurühm aastatel 1963 – 1965. Tikandid naiste pluuside varrukatel oli väga vaevaline näputöö! Rahad ei ole veel kettide otsa jõudnud.

Erakogu

Hedi Loid (Adamson), klubi juhataja aastatel 1976 – 1980

Minu tööajal õnnestus orkestrile saada uus komplekt puhkpille, hakkas tegutsema tantsuorkester, kellele ka said pillid muretsetud. Mängisid vennad Pisukovid ja veel keegi, kelle nime on aeg mälust kustutanud. Orkestrile organiseerisime juurde trummitüdrukud (Maia Sulg, Aire Teppo, Helle Adamson, Hiie Vanik, Elviira Kaarna), keda alul aitas õpetaja Heldur Saade, s.o käisime Tallinnas tema juures ja tema käis ka Parksepal. Hiljem tegelesin tüdrukutega ise. Puhkpilliorkestri ja trummitüdrkutega käisime Haapsalu linna 700. aastapäeva pidustustel. Tegutsesid naisansambel ja estraadigrupp (Andres Torn, Tiina Ivask, Juku Vaher). Käisid päris kuulsad külalised – Heiti Kadastik, Tarmo Pihlap, Vanda Tamman, Kalmer Tennosaar jt. Toimusid laste nimepäevad. Minu tööaja alguses oli ametiühingukomitee esimeheks Arvo Piir, hiljem Helju Kalme. Viimane esines ise sõnakunstnikuna ja oli üldse kultuurielule suureks toeks.

Rõõmus naisansambel (vasakult): Maimu Ojaots, Helju Loid, Viive Raudsepp, Eha Haugas, Liilia Visnapuu, Külli Kolodinskaja ja Ene Lumi, kes ka ansamblit juhendas.

Erakogu

Riina Laanelepp (Sulg):

Tulin EPT-sse tööle pärast tollase EPA lõpetamist. Ametlikult ma kunagi rahvamaja juhataja ei ole olnud, kuid kui tollane juhataja Irina Berg haigestus, püüdsime Merike Paadiga tema kohta täita. Said tähistatud tähtpäevad, lastevanematele meeldisid laste nimepäevad. Paljude asjade algatajaks oli aü komitee esinaine Helju Kalme, keda jõudumööda püüdsime toetada. Nii Merike kui mina tegelesime klubi asjadega põhitöö kõrvalt ja lõpuks hakkas see üle jõu käima. Siis võeti tööle põhikohaga klubijuhataja.

Merike Marran sai Parksepa rahvamaja tööd juhtida pisut enam kui aasta (lahkus pedagoogitööle Harju maakonda). Lühikesest ajast hoolimata jäi Merikesest positiivne mälestus. Õpiti näitemängu, käivituse kirjakehting, toimusid peoõhtud, oli hea koostöö raamatukoguga. Külas käis Võrumaa kuulus mägironija Alar Sikk.

Erinevatel põhjustel ei olnud võimalik materjale saada mitmelt endiselt klubi/rahvamaja juhatajalt. Ja ega kõik poole sajandi mälestused ühele leheküljele polekski ära mahtunud.

Koostöös Külli Meltsoviga toimus 1997. aasta jaanipäeval Parksepa esimene kodukandipäev koertenäituse, puude istutamise, vallavalitsuse ja firmajuhtide kohtumise, kontserdi ja ilutulestikuga. Järve ääres laulsid Ivo Linna ja Anti Kammiste, koolimajas olid käsitööpäevad. Koostöös kohalike Rahvaliidu aktivistidega korraldati järveäärt, peeti jaaniõhtuid ja suvelõpupidu. Perioodil, kui rahvamaja juhataja koht oli täitmata, viis mitmed üritused läbi Meelis Liivaoja. 2004. aastal täienesid rahvamaja tegutsemisvõimalused Kanariku Keldriga.

Praegu on MTÜ tegevuse raames kavatsus paluda vallalt juurde mõned ringitunnid, et keldriruume saaksid õhtuti kasutada sihitult ringi hulkuvad noored.

Sisustust on kavas täiendada noortele sobivate mängudega.

Merike Marran.

Erakogu

Lapsesuu ei valeta

* Poliitikuid valitakse nii, et nad seda ise ei tea. See ongi salajane hääletus.
 * Kõige tähtsam poliitiku juures on harjuda mitte kuulama, mida rahvas tahab.
 * Poliitikud mõtlevad rohkem kui tavalised inimesed. Nad mõtlevad umbes pool tundi päevas.
 * Novgorodis oli selline komme, et kui mõni hädaoht ilmus silmapiirile, jooksid kõik WC-sse ja tõmbasid kella.
 * Pärast valiti senat, kus istusid konsonandid.
 * Vapp oli feodaali suguosa sõjalise vaprase märk.

* Heinapõld oli täis timukaid ja ristikke.
 * Stiil on see, kui kirjanikul on igas teoses üks mõte.
 * Fr. Kreutzwald hakkas 1833. aastal tööle velskrina, siis aga haigestus ja suri ära.
 * Süda koosneb järgmistest osadest – vats, koda, kõrv ja kott.
 * Pealihaste abil saab inimene mõelda. Need tõstavad alalõuga ülespoole.
 * Psühholoogia kontrollib, kas inimene ei ole haige, nagu näiteks need neli – koleerik, viinik, mehaanik ja flegmaatik.

Siis tuleb sügis...

Kaua veel suvise leitsaku väravat põhjatuul kinni ja lahti paiskab. Siis tuleb sügis teed halladest säravat, pillava maalrina värve ta raiskab.

Sahistab salus kesk esimest kahutust, küngeastel kõnnib, täis pillamiskihku. Tuleb ja kaasa toob kummalist rahutust... Argitööd varna ning rännukepp pihku!

Vaja on pihlakakobaraid puutada, tunda suus nende kibedat maiku, kirevaks maalri-paletiks muutuda – põues musttuhat valguselaiku.

Tulen nüüd... Käsikäes sügiserajuga mägedest üles ja alla vantsin, vilistan viisi ning lehtede sajuga üheskoos keerlen ja naeran ja tantsin.

KALJU KANGUR

Väimelas sai valmis matkarada

17. oktoobri õhtul asus esimest korda uuel matkarajal n-ö aktiivselt puhkama rida Väimela elanikke ja õpilasi. Matkarada algab Alajärve lõunapoolselt küljelt ja kulgeb läbi Matussaare. Valida on kolme marsruudi vahel, mis on erineva pikkuse ja raskusastmega. Matkaraja tegemiseks ja parkmetsa korrastamiseks kulus ligi 133 000 krooni. Rada on varustatud põlispuid tutvustavate stendidega. Matkaraja valmimist finantseerisid Keskkonnainvesteeringute Keskus, kutsehari- dusekeskus ja Võru Vallavalitsus. Projektijuht oli Eino Peedel. Nii et head matkamist!

Matkajad uurimas stendi, kust saab teavet ümbritseva looduse kohta.

Foto EINO PEEDEL

Ei tea, kas läheb täppi?

Ligineva aastalõpu ilma kohta arvati:

Liisu Raplamaalt: „Novem- ber tuleb ka soojapoolne. Lumi, mis sajabki, sulab ruttu. Detsembri algus on ikka sügise nägu, talv ja lumi jõuavad meile ehk kuu keskpaigas.”

Jaana Allas Võrumaalt: „Õhu- temperatuurid jäävad kõrge- maks kuni kuu keskpaigani. Siis käib külmaline üle. Detsembri algus peaks juba talvisem olema, aga edasi veel ei tea. Ei ole veel seapõrna saanud vaadata.”

Ilmar Tiismaa Pärnumaalt: „Sügis on tulnud pikkamööda.

Talv võib tulla poolest novemb- rist.”

Kuuse-taat Põlvast: „No- vembris püsivalt ei tule. Näda- laste külmalainete järel annab ilm jälle järele. Muidugi tuleb ka ühe-kahepäevaseid külmasid.”

Valter Voole Hiiumaalt: „10. novembri paiku võib tulla külmaline. Aga Hiiumaal lumi niipea maha ei jää, selle eest hoolitseb meil meri.”

Marko Kaasik Tartust: „No- vembris tõuseb Lääne-Euroopa kohal õhurõhk ja madalrõhk- konnad hakkavad liikuma üle Skandinaavia, riivates lõunaser-

vaga Baltimaid. See toob kuu alguses ikka pehmet ja vihma- rohket ilma. Kuu lõpu poole on oodata lund ja lõrtsi, ent üldiselt peaks ka november kujunema tavalisest veidi soojemaks.”

Novembrikuu rekordid
 Sooja: +15,2° C 9.11.1967
 Valgas
 Külma: -22,9 ° C 29.11.1992
 Narvas
 Sademeid: 142,3 mm nov. 2001 Jõhvis.

Maalehest

Ilmajuttu kodu ligidalt

Ilusa suve jätkuna on soojad ja rahulikud sügisilmad kestnud tavatult pikka aega. Nii septembri keskmine kui ka oktoobri esi- mese dekaadi temperatuur löi 1981. ja 1999. a soojarekordeid.

Lindude sügisränne algas tavapäraselt septembri keskel. Pääsukesti ning väikest lehelindu oli kuulda küll veel isegi mihkli- kuu viimastel päevadel. Hallha- nede ränne kestab oktoobri teisel dekaadil sama intensiivselt kui septembri lõpus. Luigeparvede

ilmumist on oodata oktoobri- kuu viimasel veerandil.

Kuigi lehtpuude võrades al- gas põuase suve tõttu kolletu- mine juba lõikuskuu viimastel päevadel, kestab lehtede varise- mine kröbedamate öökülmade puudumisel oktoobri lõpuni. Pärnad ja õunapuud on 14. ok- toobriks 80% leherüüst lange- tanud, aga lepad ja sirelid on veel täiesti rohelised.

Kuivapoolse suve järel on sügis oktoobri teises pooles juba

talviseid külmakraade näidanud. Selle tõestuseks võib tuua 1992. ja 2002. aastat. Näib, et tänava on külmemaid õhuvoolusid oo- data alles novembrikuus. See tähendab tõenäoliselt ka aktiivsemate tsüklonite liikumist Põhja-Euroopas, kaasates tu- gevamaid tuuli ja vihma- ning lõrtsisadusid.

14. oktoobril 2006
 PEEDEU PALM,
 ilmavaatleja

2006.a suveilmad – vähe äikest, palju päikest

KUU	Aprill			Mai			Juuni			Juuli			August			Septembr		
DEKAADID	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
Keskm õhutemp °C	+5,7			+11,6			+16,8			+20,3			+17,4			+14,1		
Dekaadi max	12,7	14,0	18,4	23,0	22,0	23,1	20,2	30,1	31,2	34,5	30,5	28,2	25,2	27,1	26,6	23,0	22,2	23,0
min	-3,2	-2,7	-4,6	-2,0	-2,7	1,0	2,9	4,0	9,8	4,8	5,5	3,0	6,1	4,5	9,6	9,1	-2,0	5,2
Sademeid mm (kokku 264mm)	19,9			42,6			47,1			25,2			100,9			28,3		
Äikesepilvi dek. kaupa (kokku 16)	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1	1	2	1	1	4	-	2	-
Õhurõhk max	762	761	767	778	761	759	765	772	767	773	766	765	762	760	759	764	769	765
min	747	749	758	761	747	745	746	760	758	760	758	756	750	753	742	744	753	755
Tuule vald. suund	lõuna	edela	ida	ida	kirde	edela	põhja	muutl	lõuna	muutl	edela	lääne	kirde	ida	muutl	loode	edela	edela
max kiirus m/s	12	11	17	13	12	16	16	8	11	8	13	12	10	11	15	13	9	7
Päikeselisi päevi (kokku 126)	2	6	9	9	7	5	4	9	7	10	8	9	6	8	6	4	9	8

2006.a vegetatsiooniperiood (ööpäeva keskmine üle +10°C) vältas 2. maist 9. oktoobrini. Kevade teine pool kujunes jahedaks, aga suvi tuli palav ja kuiv. Pikemad põuaperioodid, kus sademeid tuli alla 5 mm enam kui kümne päeva, peale kestsid 22. aprillist 19. maini – 27 päeva; 9. juunist 22. juunini – 13 päeva; 24. juunist 10. juulini – 16 päeva; 14. juulist 29. juulini – 15 päeva. Seega püsis tuleohtu tase metsades keskmisest kõrgemal aprilli II dekaadist kuni augusti lõpuni.
 * Teravilja- ja kartulisaagi päästsid augusti alguspäevade vihmahood.
 * Suveperioodi sademete summa 264 mm on võrreldav 2002.a põuaperioodiga.
 * Äikest esines vähe. 16 äikesepäeva on kaks korda vähem kui 1998., 1997. ja 1985. aastal. Seejuures oli pikse intensiivsus pilvede all keksmisest madalam.
 * Öökülmadeta periood maapinnal vältas 9. juunist 16. septembrini (99 päeva).

Ühe Vahemere-äärse hotelli sooja ja väga soolase veega välbassein.

Foto HELGI NOORMETS

Šveits ja Lõuna-Prantsusmaa 22. aprill – 3. mai 2007

1. päev Hilisõhtune väljasõit. Sõit Lätimaale. Kell 4.00 (22. aprilli hommikul) väljub laev Ventspils–Rostock. Laevas on 4kohalised B4 kajutid. Päev ja öö Läänemerele.
2. päev Kell 7.00 saabub laev Rostockki. Sõit läbi Saksamaa. Linnaekskursioon **Nürnbergis**. Ööbimine Lõuna-Saksamaal noortemajas.
3. päev Hommikusõök. Sõit läbi Bregenzi Šveitsi. Lühitutvus **Liechtensteini** pealinna Vaduziga. Sõit üle Alpide Itaaliasse. Pealelõunal jõuame **Milanosse**. Tutvumine linnaga, mille märksõnadeks on maailma kuulsaim ooperimaja La Scala ja esinduslik Toomkirik. Ööbimine hostelis.
4. päev Hommikusõök. Sõit läbi Itaalia – Genova ja Liguuria rannik. **Monaco vürstiriik** – ilu ja rikkuse minimaailm. Külastame imelist **kaktuste aeda** järsul kaljunõlval. Jalutuskäik Monacos: vürstipalee, Okeanograafiamuseum, Monte-Carlo kasiino imeilusa pargiga. Ööbimine Nice'is Premier Classe'i hotellis.
5. päev Hommikusõök. **Nice** – Taevasinise ranniku pealinn. Vaba aeg lähemaks tutvuseks Vahemerega. Külastame vanalinna ja Inglaste promenaadi. Ööbimine samas hotellis, kus eelmisel ööl.
6. päev Hommikusõök. Filmifestivalide linn **Cannes** –jalutuskäik luksusjahtide sadamas ja Croisette'i bulvaril, kus on võimalik võrrelda staaride käejälgi enda omadega. **Eze'i mägikülas** külastame Fragonard'i parfüümitehast. Lavendliväljad annavad Provence'ile iseloomuliku värvi ja lõhna, lavendliõite essents on mõnegi parima prantsuse parfüümi kindlaks komponendiks. Öhtusõök. Ööbimine samas hotellis, kus eelmisel ööl.
7. päev Hommikusõök. Kaunid **Provence'i maastikud** Luberoni mäeaheliku piirkonnas. Keskaegse hõnguga **Le Baux'küla** on andnud nime boksiidile. Fontvieille'is tutvume **oliiviõli valmistamise** saladustega. Sõit **Arles'i**, linna, mis kuulus kunagi Rooma impeeriumi ja mille maalil kuulsaks Vincent van Gogh. **Pont du Gard** – kõrgeim roomlaste ehitatud sild – veejuhe, mis on üle 2000 aasta vana. Ööbimine F1 hotellis Orange'is.
8. päev Hommikusõök. Külastame **Pierrelatte'i krokodillifarmi**. **Lyon** - prantsuse kokakunsti ja tekstiilitööstuse pealinn. Ööbimine F1 hotellis.
9. päev Hommikusõök. Ekskursioon Šveitsi pealinnas **Bernis**. Meiringeni linna lähedal jalutame **Aare jõe kanjonis**. **Reichenbachi kosk** ja Sherlock Holmesi lood. Ööbimine perehotellis.
10. päev Hommikusõök. **Luzern** – lähem tutvus vanalinnaga. Sõit Šveitsist Saksamaale. Ööbimine hostelis.
11. päev Hommikusõök. Sõit läbi Saksamaa. Öhtul väljub laev Rostockist Ventspils. Öö laevas 4-kohalistes B4 kajutites.
12. päev Päev Läänemerele. Öhtul kell 22.00 saabub laev Ventspils. Sõit koju.

Hind: 7790.- / inimese kohta kehtib rühma puhul, kus on vähemalt 40 reisijat

Hinna sees:

- bussikasutus ja sellega seonduvad kulud: kütus, teemaksud, parkimistasud, bussi ülevedu Ventspils – Rostock - Ventspils liinil
 - reisiuht – giidi teenused
 - 9 ööbimist hotellis või hostelis koos hommikusöögiga
 - kajutikoht 4-kohalises kajutis Ventspils – Rostock – Ventspils liinil
- Laevapileti hinna sisse kuulub toitlustamine laevas (2 hommikusööki, 1 lõunasöök ja 1 õhtusöök mõlemal sõidusuunal)

Lisatasu eest: meditsiiniabikindlustus, õhtusöök Provence'i moodsust ja tasuliste ettevõtmiste pääsmend.
Reisijuht Viire Vahtra tel 529 2514.

Hea reisiklubi rahvas!

Kutsume teid (aga ka neid, kes soovivad liituda) 5. jaanuaril kell 13 reisiklubi uusaastapeole vallamaja saalis. Kohv ja magus kohvikõrvane on olemas, kaasa oleks soovitatav võtta midagi soolast (näiteks kiluvõileiba!).

Uusaastapeol tuleb otsustamisele, millise marsruudiga toimub kevadine pikk ekskursioon. Variandid on välja töötatud reisiuhtide Lennardi ja Viire poolt

ning tutvuda saab nendega allpool. Head otsustamist!

Reisiklubi ei ole eakate, vaid lihtsalt valla reisiklubi, kus praegu kolmandik liikmeskonda on nooremad inimesed. Klubi liikmeks olek annab väga nõutavate reise puhul sõidueelisõiguse. Liikmeid on praegu 45.

Kaks tihedalt sisukat reisi-päeva toimusid 6.–7. septembril Põhja-Eestisse. Selgus, et oma armas Eestimaa pakub palju avastamisrõõmu. Seepärast planeerime ka järgmise aasta sügiseks Eestimaa reisi. Kuhu, tuleb veel otsustada.

Klubi juhatus

Kultuuri- ja puhkusereis Vahemere äärde

Hind: 6750.- (kolmene majutus),

7250.- (kahene majutus)

Transport: buss, lennuk

Reisi aeg: 27.aprill – 6.mai 2007

Kestus: 10 päeva

Reisi kirjeldus:

1.päev R 27.04.2007

Väljasõit varahommikul. Sõit läbi Eesti, Läti, Leedu, Poola. Öhtuks jõuame **Varssavisse**, ööbime hotellis Portos*, kahesed /kolmesed toad

2.päev L 28.04.2007

Hommikusõök. Sõit Poolas, Tšehhis. Öhtuks jõuame **Prahasse**. Võimalus omapäi tutvuda Praha vanalinnaga (raekoda astronoomilise kellaga, Václavil väljak, kuulub Karli sild jt vaatamisväärsused) ja maitsta head Tšehhi õlut õllerestoranis. Ööbimine Prahas, hotell**, toad kahele/kolmele.

3.päev P 29.04.2007

Hommikusõök. Sõit läbi Tšehhi Saksamaale. Lühike peatus Baierimaa pealinnas **Münchenis**: jalutame Marienplatzil ja selle lähimas ümbruses (uus raekoda, toomkirik, atraktiivsed jalakäijate-äritänavad Neuhauser- ja Kaufingerstrasse). Kuna München ja ölu on sünonüümid, teeme külaskäigu maailma tuntuimasse õllesaali **Hofbräuhaus**. Maitseme õlut põlvpükstes baierlaste bändi õllelaulude saatel. Öhtuks jõuame Šveitsi. Ööbimine Zürichis, hotell Formule 1, toad kahele/kolmele.

4.päev E 30.04.2007

Hommikusõök. Sõit Zürichist lõuna poole läbi Šveitsi. Aeg-ajalt valime sõiduks mägitäid, kust avanevad hingematvad vaated Alpidele. **Como** järve piirkonnas siseneme Põhja-Itaaliasse, möödume Milanost ja Genuast ja olemegi Vahemere ääres. Ööbimine Nice'i lähedal Antibesis, hotell Formule 1, toad kahele/kolmele.

5.päev T 01.05.2007

Hommikusõök. Päeva programmis on tutvumine Taevasinise ranniku (**Cote d'Azur**) pealinnas **Nice'iga**: külastame vanalinna ja kuulsat Inglaste promenaadi – Promenade des Anglais't, mis on üks turistide lemmikpaiku) ja võrattu ilu ning rikkuse kääbusriiki **Monacot** (vürstipalee, kaktuste aed, Monte Carlo linnaosa, võimalus nautida unustamatut ja luksuslikku miljööd kohvikus Cafe de Paris). Ööbimine samas, toad kahele/kolmele.

6.päev K 02.05.2007

Hommikusõök. Sõit Nice'ist läbi Cote d'Azur **Katalooniasse**. Enne jõudmist Costa Bravale külastame Figuerese linnas maailmakuulsat sümboolset **Salvador Dali teatermuuseumi** (lisatasu eest). Öhtuks jõuame Costa Bravale Malgrat de Mari linna. Majutume hotelli (toad kahele või kolmele) ja naudime rikkalikku õhtusööki.

7.päev –9.päev N 03.05. – L 05.05.2007

Puhkus mere ääres; toitlustamine: hommiku- ja õhtusöök. Nendel päevadel on võimalik näiteks:

- teha ekskursioon Kataloonia

pealinna **Barcelonas**, mis asub hotellist 60 km kaugusel. Linnaekskursioon: arhitekt Antonio Gaudi kuulsamad tööd Casa Mila, Sagrada Familia katedraal – ekstsentriline uusgootika ja moderni sulam, mida kroonivad 100 m kõrgused sümboolsed tornid; Guelli park, Barrio Gotico (Gooti linnaosa), toomkirik, kuningapalee. Vaatame Hispaania väljakut ja maagilisi purskkaeve. Jalutame värvikireval peatänaval La Rambla; minna ühel õhtul *show'le* **“Ole España”** flamenkoprogrammiga “Sevilla imperial”, kus kaastegevad laulusolist tenor SAM, tantsusolist Jose Leon ja Hispaania parimaid kitarriste Diego Cortes;

- külastada diskosid, degusteerida veine veinikeldris, võtta päikest, ujuda Vahemeres (liivane rand!);
- külastada lähedal asuvat veelõbustusparki Marineland, kus on palju atraktsioone (delfiinid, merilõvid, papagoid) ning kus on mõnus aega veeta nii lastel kui ka täiskasvanutel.

10.päev P 06.05.2007 Hommikusõök. Kell 8.30 sõit Barcelona lennujaama, kust kell 11.10 väljub lennuk Tallinna. Sõit Tallinnast Võrumaale.

Hind: 6750 kr (kolmene majutus)

7250 kr (kahene majutus)

Hinna sees:

- sõit mugava bussiga ja suurte kogemustega juhtidega (audio-video, WC, kuum vesi)
- lennupilet Barcelona -Tallinn
- kütus, teedemaksud, parklatasud
- reisiuht-giidi teenused
- 5 ööbimist ja 5 h/s teel sihtkohta
- 4 ööbimist hotellis*** Costa Braval (kahesed või kolmesed toad) koos hommiku- ja lõuna- või õhtusöögiga

Lisatasu eest:

- piletid muuseumidesse, tasuliste vaatamisväärsuste juurde ja tasulistele üritustele
- soovi korral meditsiiniabikindlustus a' 77 kr (8-17a.), 134 kr (18-64a.), 192 kr (65-69a.), 249 kr (üle 70 a.)

Reisikava koostanud Lennard Piller, tel 56 457 380

Maaturismist siin ja sealpool idapiiri

2005. aastal Pihkva oblasti Turismiarenduskeskuse algatatud ja Võru vallavalitsuse poolt koordineeritav turismiarendusprojekt, mille nimi inglise keelest tõlgituna kõlab „Turismiteenuste ja turismialase koolituse võrgustiku arendamine Pihkva oblastis ja Võru maakonnas“, hakkab lõpusirgele jõudma. Projekti finantseeritakse Euroopa Liidu piireületavat koostööd toetava TACIS programmi kaudu. Seoses viivitustega projekti rahastamisel on just projekti lõppfaas eriti tegevusrohke.

Pihkva oblasti maaturismi arendajad Eestis, Võrumaa omad Pihkvamaal

11.- 13. oktoobril külastas Võrumaad 30 taluturismi huvilist Pihkva oblastist. Meie idanaabrite juures on taluturism veel päris lapsekingades. Seda siiram oli külaliste huvi õppida, näha, kohtuda kolleegidega. Venemaal taluturismi, eriti veel ääremaa, ei toetata. Ka pangad ei pea turismiettevõtjaid piisavalt usaldusväärseks, et neile laenu anda.

Külalised käisid Urvaste Nõiariigis, Metsamoori Perepargis, erinevates Haanja, Rõuge ning Võru valla turismitaludes. Reisimuljetest toodi esile meie turismiettevõtjate suurt töövõimet, talude eripära, heakorda ja loodulike tingimuste maksimaalset ära kasutamist. Positiivsena märgiti ära, et meie turismiettevõtteid ei paku ainult majutust ning toitlustust, vaid ka uusi teadmisi. Õppimisväärseks peeti oskust oma turismiteenust müüa ja reklaamida.

Imetleti sedagi, kuidas turismi arendatakse koos perega. Tatjana Ogarjova, setu muuseumi perenaise sõnul napib küla inimesi, noori pole peaaegu üldse ning veel vähem on mees-terahvaid, kes oskaks ja suudaks midagi teha. Need vähesed, kes külla jäänud, on kangele vene viinale alla jäänud. Meie külalised olid tänulikud, et talude pererahvas oli valmis jagama nendega oma teadmisi ja kogemusi.

Tunnistati nukralt, et ilmselt

Pildil toimub luua lennutamise võistlus Urvaste Nõiariigis. Viskeks valmistub Irboska muuseumi direktress Tatjana Kalašnik.

Foto ASTRID ORG

ei jõua nende talud kunagi sellisele tasemele nagu Eestis nähtud.

Oma eestlastest kolleegidele soovis Pihkva rahvas, et idapoolset turgu rohkem märgataks. Senisest enam võiks olla venekeelseid kodulehekülgi ning infomaterjale.

Loomulikult sooviti meie turismiettevõtjatele edu ettevõtmistes nüüd ning tulevikus.

Meie Pihkvamaal

See, et Võru rahvas on tere-tulnud, kogesime turismiettevõtjate vastuvisiidil 18. - 20. oktoobril. Kõigile, kes Luhamaa kaudu Pihkvasse sõidavad tahaks omalt poolt soovitada läbi astuda peaaegu maantee äärde jäävatest setu muuseumidest. Üks neist on riiklik ning teine eramuuseum, mille on loonud väsimatu Tatjana Ogarjova. Vaid mõni kilomeeter edasi, asub teest vasakut kätt meetalu, mille peremees Gennadi Glazov suudab ühtviisi põnevalt rääkida nii meest kui elust enesest. Etteatamise korral on võimalik maitsta kõike head ja paremat, mida meest teha annab. Petseri külje alla jääb Olgino talu, kus pererahvas kunagist setu talu uuele elule puhub. 18. septembril peeti talu suure vene ahju esimese aasta sünnipäeva, mis ühtlasi oli ka n-ö turismitalu sünnipäev. Siinne perenaine on kuldsete kätega ja võib külalistelegi näputööd õpetada. Võrumaa grupp nukke meisterdama

ei hakanud, küll aga sai teadmisi, milline tähendus oli vene rahvakultuuris erinevatel nakkudel ja erinevatel mustritel.

Loomulikult sai käidud seegi kord Puškiniga seotud paikades. Kompleks areneb ja kuigi Puškini-aegset on alles jäänud vähe, on restaureeritud hooned, kaunis loodus ja hoolitsetud pargid seda väärt, et kohale sõita ja enda jaoks aeg maha võtta.

Tahaks julgustada Pihkvamaad külastama. Võrust Tartuga pea sama kaugel asuvas Pihkva linnas ning selle ümbruses võib kohata nii nõukogude nostalgiat, kapitalismi õitsengut kui ka seletamatut vene hinge. Seoses kütuse hindade ühtlustamisega on piirilt kadunud bensiiniturism ning kui välja arvata arvutiajastul kummaliselt mõjuv paberilipaka majandus Vene poolel, on piiriületus suhteliselt ladus protseduur.

Poolteist aastat kestnud koostööprojekt Venemaaga jõuab lõpule 23. novembril toimuva seminariga. Pihkva- ja Võrumaa piirkonna turismiettevõtjate ning koolitajate vahel loodud kontaktid püsivad loodetavasti kauem ning saavad aluseks uutele ühisettevõtmistele.

Ja üldse on Võru vald Rõuge ja Haanja vallale asunud turisminduses järele astuma. Turism on majandusharu, mis väärrib tähelepanu.

ASTRID ORG, projektijuht

Parksepa keskkool sai remonditud söökla

Tänaseks on lõpusirgel Parksepa keskkooli sööklaruumide remondi- ja sisustustööd, mis olid Võru valla 2006. a suurim investeering. Aktide allkirjutamine saab olema varsti.

Parksepa keskkooli sööklas toilitustatakse umbes 550 õpilast. Varem on olnud päevakorras küsimus, kas jätkata toitlustamist koolisöökla baasil või osta teenust sisse, kuna kõõgi renoveerimine ja sisustamine kaas-aegse kõõgitehnikaga on vägagi mahukas investeering. Vajalikuks peeti Parksepa keskkooli söökla ikkagi renoveerida ja toitlustamist jätkata koolisöökla baasil.

Remonditöödega alustati juulis 2006. Töid teostasid ET Torel OÜ töömehed, kõõgiseadmed tarnis Metos AS. Tööde

kogumaksumus oli 1 982 400 krooni (ehitustööd 1 545 400 krooni, kõõgiseadmed 437 000 krooni), finantseeris Võru Vallavalitsus.

Tööde käigus remonditi

söökla ja selle abiruumid, paigaldati uued ventilatsioon- ja elektrisüsteemid ning kõõgiseadmed.

AIGAR KALK, abivallavanem

Head Väimela elanikud!

Selle kütteperioodi alguses on loomulikult kõrgendatud huvi OÜ Vee-ekspert tegemiste vastu, mis puudutavad iga Väimela elanikku uuel kütteperioodil.

Kõigepealt võlgadest. Eelmisel kütteperioodil need peaaegu puudusid. Ühelt poolt tingis selle valitsuse kehtestatud kord, et üle 20% küttehinna tõus kompenseeriti, teisalt see, et Väimela inimesed on kohusetundlikud ja korteriühistud on tulnud toime korrumajade haldamisega.

Uuel kütteperioodil on oluline erinevus, sest kompensatsioon ei maksta. Ent tahaks uskuda, et lootusetuid olukordi pole. Pärast kaugküttepiirkonna kehtestamist sõlmisime tarbijatega uued soojusenergia ostumüügilepingud, kus on täpselt fikseeritud poolte õigused ja kohustused. Aastal 2007 õlienergeetika maksustamine süveneb ja alates 1. juulist 2007 tõuseb ka käibemaks 18 protsendile (praegu on käibemaks elanikkonnale ja eelarvelistele asutustele 5%). Ainus ellujäämise võimalus on üleminek biokütusele. Võru vallavalitsus on meie suhtes olnud mõistval seisukohal. Saime võimaluse erastada ostueesõigusega katlamaja ja hoidla maaüksused. Hilissügiseks loodame saada maaomanikuks. Komplektne katlamaja Austriast firmast STORA ENSO on kohale toodud. Projekteerimistööd katlamaja ümberehituseks teeb TARTU EKE Projekt OÜ.

Praegu lähevad tööd plaannipäraselt. 2007. a sügisel saame Väimela alevikku hakata kütma biokütusega. Loomulikult langeb siis ka kaugkütte hind. Kui palju, seda hetkel ei oska täpselt prognoosida. Maikuu vahetasime katlamaja vanad aknad uute vastu, õlimahutid said tehnokontrollikeskuse poolt üle kontrollitud, soojusarvestid taaldud, pumbad hooldatud.

Veidi praegusest põlevkiviõli hinnast. Kevadel tõusis õli hind taevasse. Sügiseks on maailmaturg läinud langusesse ja masuudi hind Rotterdams võrreldes kevadega vähenenud 20-30%. Mida pole aga kuulda, see on Eesti Energia uus õlioksjon. Olen teada saanud, et Eesti Energia on pikendanud lepinguid praeguste vahendusfirmadega kuni 1 detsembrini, mis tähendab, et ikka hoitakse kõrge õli hinda. Lugesin Äripäeva rikaste TOPist, et eraõlitootjate (VKG Oil ja Kiviõli Keemiatööstuse) omanikud on 100 rikkama eestlase seas...!

Kuna meie partner Eesti Energia on käitunud vastutustundetult, siis kaalub OÜ Vee-ekspert loobuda Narvast põlevkiviõli ostmisest ja läbirääkimised käivad Kiviõlist ostmise üle. Kiviõli õli hind on hetkel odavam kui Eesti Energia hind.

TOOMAS SEPP,

OÜ Vee-Ekspert juhatuse liige

Väimela tööstusalal parandati infrastruktuuri

Renoveeritud pumbamaja.

Foto AIGAR KALK

Otsus projekti rahastamiseks tuli 2004. a. detsembris. Esimesel riigihankel tegi pakkumise ainult üks ettevõtte maksumusega üle 10 miljoni krooni. Teises läbirääkimiste voorus tegi hinnapakkumise kaks ettevõtet, millest soodsaima pakkumise tegi OÜ Profimaa.

Oktoobri alguses võttis komisjon vastu Väimela tööstusala infrastruktuuri arendamise projekti tööd, mille raames rajati 1428 jm uut veetorustikku, 1079 jm kanalisatsioonitorustikku, paigaldati 743 jm sidekaablit, renoveeriti veepumpla,

paigaldati puhastusseadmed ja ehitati reoveepumpla. Projekti kogumaksumus oli 4 506 420 krooni, millest Euroopa Liidu Phare programmi kaudu rahastati 2,5 miljonit krooni, Eesti riigi osalus oli 1,5 miljonit krooni ja Võru valla eelarvest 550 000 krooni.

Väimela tööstusala tegutsesid Võrumaa Kutsehariduskeskus, AS Rauameister, Väimela POÜ, AMF Hulgi, OÜ Foordark.

GEORG RUUDA, vallavanem

Teade tööotsijatele

Tööealistel mittetöötavatel kodanikel, kes pole end arvele võtnud tööbüroos ega taotle toimetulekutoetust on võimalik osaleda nn tööturumeetmetes: saada ümberõpet, tööturukoolitust ja praktikat. Pöörduda kas valla sotsiaalosakonda või Tööturuameti Võrumaa osakonda Jüri tn 54.

Õnnitleme!

Hoia öösel aken lahti,
et saaks tupp tulla tuul,
tervitusi sulle tuua
sünnipäeva hommikul!

60

Erich Kardsepp	2.11.
Helju Hõim	14.12.
Evi Tepp	19.12.
Sirje Tasso	20.12.
Mirve Rannula	24.12.
Sirje Mikson	29.12.
Aivo Ilp	25.12.

65

Liivi Ilumets	2.11.
Olga Siska	9.11.
Vello Siska	16.11.
Valju Kõivsaar	18.11.
Naima Kõivsaar	18.11.
Helgi Padar	21.11.
Helju Kroon	29.11.
Hilli Hern	14.12.
Kalle Sibul	16.12.
Ilme Kookmaa	18.12.
Senta Raudsepp	22.12.

70

Heli Kiviste	2.11.
Aili Volkova	12.11.
Antonina Kardsepp	15.11.
Kalju Villemson	22.11.
Heino Vaher	5.12.
Elvi Jallai	16.12.
Liivia Ilves	6.12.

75

Milvi Paal	2.11.
Laine Uibo	6.11.
Evi Ulpus	14.11.
Linda Saarna	20.11.
Tjunja Esenkulova	25.11.
Helmi Ots	2.12.
Linda Ermel	25.12.

80

Laine Ott	2.11.
Feliks Toom	30.11.
Heldur Visnapuu	19.12.

90

Aksella Kirotaja	19.12.
------------------	--------

Palju õnne, juubilar Elvi!

Kevadel tähistas juubelit Sinu poolt kaua aega juhitud Raste-Parksepa raamatukogu, nüüd jõudsid sama numbriga juubelini ka ise. Mis muud kui

*Oma allikas on igas metsas,
igal oksal õitseb oma lill.*

Iga süda vajab oma muinasjuttu,
kõigile meil antud oma aeg ja õnn.

Raamatukoguga on Parksepa rahvas rahul. Seda suuresti

ka tänu Sinu südamega tehtud tööle. Peale paljude kohtumiste kirjanike, kunstnike ja teiste huvitavate inimestega on raamatukogu ka kohaks, kus on meeldiv olla.

Raamatud on meie sõbrad. Lugemine teeb rikkamaks. Aita ikka meil kõigil (eriti noortel) selle väärt teadmiseni jõuda!

Edu, jõudu ja tervist soovivad ka vallarahvas ja valla aja-leht.

Oh kullakallid kurepered,
miks lendasite nõnda ära,
et esmakordselt tekkind oht –
jääb tühjaks äsjasündinute koht!
Kas tõsta veel kord emapalka
või anda riigiisadele malka,
et titad saaksid lasteaeda
ja emmel oleks vähem vaeva!
Siis ikka püsima jääks meie rahvas –
mis oleks sellest veel küll vahvam!

Meie hulgast on lahkunud

Tumedate vete kohal kolletavad kased.
Mure seisab ilma kohal, hingata ei lase.
Udu liigub üle vee, udu keerleb jalus.
Hingad ikka, kuigi raske on ja valus.

Viivi Luik

KALLE LANG	18.05.1955 – 16.09.2006
ANTS HELEKIVI	21.09.1939 – 24.09.2006
MAIT PRESS	05.05.1984 – 29.09.2006
LEMBIT PEHLAK	02.05.1945 – 16.10.2006
ARTUR PAULUS	10.06.1949 – 27.10.2006
HILDA KALMUS	2.08.1911 – 28.10.2006
JAKOB SAVIMÄGI	12.02.1920 – 28.10.2006
VILLU RIKAND	26.09.1951 – 28.10.2006

Elektrik Hannese lugu

(Algus eelmises valla lehes)
Võtsin rätiku ja läksin pesema. Sellega sain hakkama. Trepist üles minnes tundsin aga pööritust ja nõrkust. Toas vajusin Lauri-poisi voodile. Hugo ladus mulle peale tekke ja kasukaid. Tundsin, et lagi tahtis peale vajuda ja siis jälle nagu kerkis üles kõrgele. Siis tuli proua Lätt, kes tõi mingeid tablette ja päris, kuidas tervis on. Öhtupoolikul oli aga enesetunne juba parem. Järgmisel päeval läksin tundi. Imestasin, ka hiljem, et kaas-õpilased, kaasa arvatud ka pingi-naaber Kalju, ei pärinud mult selle Hannese loo kohta midagi. Küll aga tabasin ees pingis istuvate Emmi ja Aino piidlevaid pilke paaril järgneval päeval.

Nädala pärast sai Hannes haiglast välja. Proua Lätt küsis veel paaril korral minult, kas tervis on korras. Vastasin, et korras. Rääkis siis, et Hannes oli haiglas olnud veel 36 tundi teadvuseta.

Paar nädalat hiljem tuli meie tupp Hannes ja küsis minult: „Kas sina kiskusid mu sealt putkast vingu seest välja?“ Ütlesin, et juhtus jah nii. „Aitüma siis!“ lausus ta ja sammus toast välja...

Talve jooksul kohtasin Hannest paaril korral mõisa vahel. Piirdusime teretamisega. Siis – lihavõttepühade eel – otsis ta mind koolimajast üles ja ütles, et naisterahvas (abikaasa) tahab ka seda koolipoissi näha, kes mu sealt vingu seest välja oli kiskunud. Lausus veel, et sai tehtud natuke õlut ja naisterahval ka laua peale panemiseks pühade-toitu tehtud. „Tule meie poole ülehomm õhtul!“ Ütlesin, et ei tea. Ta mainis veel, et kui ma ei taha üksi tulla, võin võtta paar sõpra kaasa, aga mitte seda mu-

najoojat, kes ta sinna putkasse surema oleks jätnud. Seletasin talle: „See poiss läks juba aasta-vahetusel Väimelast ära. Ütles, et läheb paremasse kooli, kui on siin. Eks teda ikka siin näägutati ka mõnevõrra.“ Lubasin siis Hannesele kindlasti tulla ja võtta kaasa kaks oma toa poissi. Ühena kindlasti Arnoldi, kellega teadsin Hannest vahel töö asju arutavat.

Suure neljapäeva õhtul sammusin koos Arnoldi ja kodukan-di poisi Meinhardiga Hannese poole. Teretamise järel näitas Hannes näpuga minule: „Tema!“ Naise pisarad ja pikem kätlemine tegid mu päris kohmetuks. Paluti rikkalikult kaetud lauda. Hannes oli tõesti rammusa õlle pruulinud, mida ka meie üsna ohtralt pruukisime. Tõi lauale ka veel pudeli, mille sisu lõhnas mee ja kõõmnega maitsestatud viina järele. Sellest ütlesime ära. Ka perenaine oli meiega päri ja lausus, et see on hea, kui koolipoist ei joo.

Tuju oli kõigil hea. Tolle vingu alla jäämise ajal pikemalt ei peatunud.

Ja nüüd, kui neid ridu paberile panen, tean, et Hannes elas kõrge eani – 87 aastat.

Meie vestlus ja õlle rüüpanimine aga jätkusid. Siis tegi Hannes ettepaneku: „Poisid, teeme laulu ka!“ Ta ise suur laulumees ei olnud, aga laul talle meeldis. Laulsime tolle aja populaarseid laulusid, nagu „Metsas vaikselt ojake voolab“, „Vihmasadu“, „Pärnu ballaad“, „Vaikinud õhtuks on rahutu meri“ jne.

Elektrivõrgu ehitamisel, kella 11 paiku, sammusime heas tujus koolimaja poole. Minnes jorisesime veel vist seda „Juku laulu“ möödumisel tiibhoonest,

kes oli korteris õpeala juhataja.

Paar päeva hiljem tuli ühel õhtul meie tupp kooli sekretär proua Sulengo ja teatas, et õpilasel Pressil kästakse kohe tulla kantselseisse direktori juurde. Ei osanud arvata, mis pärast. Mu tervetusele ei vastatud. Ütlesin siis, et ilmusin teie kutsel. „Õpilane Press, miks te käite mõisa peal joomas ja lorilaule laulmas?“ Vastasin: „Ei käi!“ Tema aga jätkas ranges toonis: „Miks teil oli vaja Kolga poole minna ja teiste öörahu rikkuda?“ Vastasin: „Me ei läinud kutsumata! Hannes palus tulla, kuna tema abikaasa tahtis ka seda koolipoissi näha, kes Hannese sügisel sealt generaatoriputkast välja kiskus.“

Dire vaikus viivu, siis lausus, et „ah soo – teie olitegi siis see. Edaspidi hoiduge mõisa peal käimistest!“ Võttis laualt paberilehe ja pliiatsi, küsis, mis mu ees- ja isanimi ning kirjutas üles. Siis lubas minna.

Tupp naastes küsisid poisid, mida dire tahtis. Vastasin, et on vist kaevatud, et Kolga pool käisime ja seal jõime, lorilaule laulsime ja teiste öörahu rikkusime. Arnoldit ja Meinhardi direktor välja ei kutsunud. Käskkirja ka seinale ei ilmunud...

Maikuu, kevadkülvil ajal, läksin kõheldes direktori jutule, et paluda luba paar päeva koolist puududa. Oli vaja kodutallu isale abiks külvi tegema minna. Heatujuliselt, ja võib öelda, isegi liigutatult, võttis ta mu jutule ja mainis veel, et küllap tuleb minust tõeline põllumees, kui ikka ka kodutallu tööd ja tegemised on südames.

HELDUR PRESS

Toimetaja: HELGI NOORMETS
Fotod: erakogud, MAIDU JAASON, HELGI NOORMETS,
SIIRI KONKSI, PEETER HAUG, AIGAR KALK
Trükk: AS Võru Täht. Tiraaž 750.